Projekt współfinansowany w formie dotacji celowej ze środków budżetu Państwa, w tym w 15% ze środków krajowych i w 85% ze środków Funduszu Spójności z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

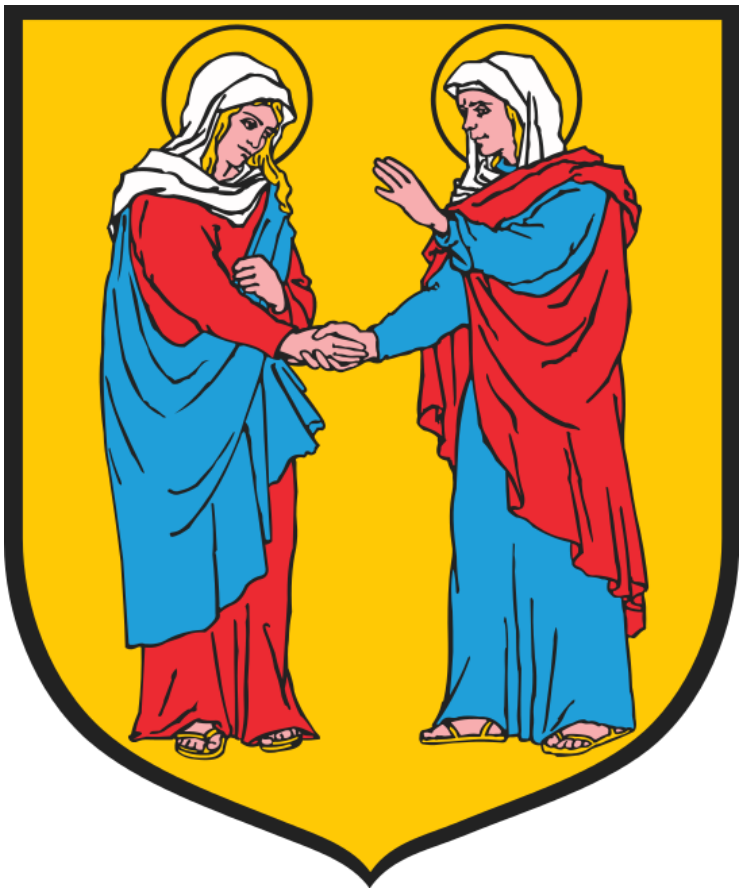

Lokalny Program Rewitalizacji Baborowa z udziałem społeczności miasta na lata 2016-2023

Baborów, listopad 2016

Opracowanie:

Future Green Innovations S.A.

Ul. Podole 60

30-394 Kraków

Telefon: +48 12 632 41 29

Fax.: +48 12 418 26 30

E-mail: office@greenfuture-projekt.pl

Opracował zespół w składzie:

mgr inż. Katarzyna Lechończak

mgr inż. Dagmara Michalik

mgr inż. Justyna Kutek

mgr inż. Katarzyna Boligłowa

inż. Karolina Chucherko

inż. Jakub Minor

Lidia Sromek

mgr Jarosław Dąbrowski

Spis treści

I. WPROWADZENIE 6
1. Wstęp 6
2. Zakres pojęciowy 6
II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA, POWIATU, GMINY 8
1. Strategia Rozwoju Kraju 2020 9
2. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. 10
3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 11
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów 13
5. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014-2020 13
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY BABORÓW 15
1. Strefa zagospodarowania przestrzennego 15
1.1. Położenie 15
1.2. Ludność 17
1.3. Klimat 19
1.4. Użytkowanie terenu 20
1.5. Rynek pracy 20
1.6. Rys historyczny 21
1.7. Struktura funkcjonalno-przestrzenna 23
1.8. Struktura komunikacyjna 24
1.9. Infrastruktura techniczna 25
1.9.1. Wodociągi i kanalizacje 25
1.9.2. Energetyka i ciepłownictwo 26
1.9.3. Gospodarka Odpadami 28
1.10. Obiekty i granice strefy konserwatorskiej 29

1.11. Systemy oraz uwarunkowania przyrodnicze 30
1.11.1. Zasoby wodne 30
1.11.2. Przyroda – Formy Ochrony Przyrody 32
1.11.3. Powietrze atmosferyczne 32
1.11.4. Hałas 36
1.11.5. Energia odnawialna 37
1.12. Charakterystyka przestrzeni publicznych miasta 39
1.13. Analiza obszarów rekreacyjno-turystycznych i możliwość rozwoju turystyki 40
1.14. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego 40
2. Sfera gospodarcza 41
2.1. Struktura i trendy podstawowych branż gospodarki na terenie gminy 41
2.2. Główni pracodawcy i zatrudnienie 43
2.3. Kierunki rozwoju gospodarki 44
2.4. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej 45
2.5. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych 45
3. Struktura społeczna 45
3.1. Struktura wykształcenia społeczeństwa 45
3.2. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych 47
3.3. Poziom średniego wynagrodzenia 48
3.4. Opieka społeczna 49
3.5. Bezrobocie 50
3.6. Przestępczość i przemoc 51
3.7. Infrastruktura społeczna 52
3.7.1. Oświata 52
3.7.2. Kultura 53
3.7.3. Ochrona zdrowia 54

3.8. Identyfikacja problemów w strefie społecznej 54
IV. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 55
1. Cele rewitalizacji i okres programowania 55
2. Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych 56
3. Charakterystyka obszarów rewitalizacji 64
4. Projekty rewitalizacyjne 68
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 71
6. Komplementarność projektów 73
7. Harmonogram realizacji programu 75
8. System wdrażania Programu Rewitalizacji 75
9. Monitorowanie i ocena Programu Rewitalizacji 76
10. Udział społeczeństwa w procesie rewitalizacji 77
11. Diagnoza problemów w gminie na podstawie badań ankietowych mieszkańców 81
11.1. Ocena warunków i jakości życia w Baborowie 81
11.2. Ocena warunków życia w Baborowie pod względem możliwości wypoczynku i rekreacji, warunków mieszkaniowych, czystości i porządku, dostępności do terenów zielonych oraz bezpieczeństwa mieszkańców. 84
11.3. Problemy występujące w Baborowie 85
11.4. Deficyty w infrastrukturze miejskiej oraz w wydarzeniach kulturalno-społecznych w Baborowie 86
11.5. Najbardziej zaniedbane, zdegradowane obiekty lub obszary w Baborowie 88
11.6. Obiekty lub obszary do rewitalizacji w Baborowie 89
11.7. Efekty rewitalizacji Baborowa 90
12. Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji 91
V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU 93
1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020 93

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp

Przemiany społeczno- gospodarcze na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat ukazały niekorzystne zjawiska i procesy na obszarach miejskich. Jednymi z obserwowanych procesów demograficznych i przestrzennych jest niekontrolowane rozpraszanie zabudowy miejskiej czy wzrost indywidualnego transportu samochodowego. Dlatego zgodnie z tendencjami europejskimi promuje się powrót do miast–niskoemisyjnych i przyjaznych. Sprzyja temu wzmacnianie funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i kulturalnych. W ostatnich latach przykłada się większe znaczenie rewitalizacji- jest ona uwzględniana w dokumentach rządowych, wyznaczających kierunki rozwoju kraju, a mianowicie w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 czy Strategii Rozwoju Kraju. Narodowy Plan Rewitalizacji wymaga podejścia kompleksowego do wyprowadzania danego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez działania w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i kulturowej.

Program jest opracowywany i uchwalany przez Radę Miejską w Baborowie, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446) oraz na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Warszawa, 3 lipca 2015 r.). Gminy, które go uchwalą mają możliwość ubiegania się o wsparcie działań związanych z rewitalizacją. Środki można pozyskać z programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Wsparcie uzyskają projekty terenów zdegradowanych, które wynikają ze zintegrowanych programów rewitalizacji społeczno- gospodarczej, przestrzennej i funkcjonalnej.

2. Zakres pojęciowy

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe,

właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Stan kryzysowy– stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany– obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być

podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojskowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę miejską, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej,

Projekt rewitalizacyjny - projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA, POWIATU, GMINY

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego terenu, aby nie prowadzić działań sprzecznych z ogólnymi kierunkami rozwoju. Wzajemna komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi podniesie efektywność podejmowanych działań oraz prawdopodobieństwo ich realizacji. Opracowane działania rewitalizacyjne będą spójne z następującymi dokumentami:

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest kluczową strategią rozwojową dla Polski do roku 2020. Przedstawia najważniejsze zadania, jakie powinny być realizowane w przeciągu najbliższych lat, aby przyspieszyć rozwój Polski. Jest to podstawa dla 9 strategii zintegrowanych, które realizują zawarte w niej cele i uszczegóławiają ją. Strategia powstała w zgodności ze Strategią Europa 2020. Strategia promuje podejście dwukierunkowe- usuwanie ograniczeń i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystanie jej mocnych stron. Wyznacza trzy obszary, na których należy skoncentrować fundusze na politykę rozwoju:

- Sprawne i efektywne państwo
  - Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem;
  - Zapewnienie środków na działania rozwojowe;
  -Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.
- Konkurencyjna gospodarka
  - Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej;
  - Wzrost wydajności gospodarki;
  - Zwiększenie innowacyjności gospodarki;
  - Rozwój kapitału ludzkiego;
  - Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych;
  - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko;
  - Zwiększenie efektywności transportu.
- Spójność społeczna i terytorialna
  - Integracja społeczna;
  - Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych;
  - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Głównym celem strategii średniookresowej staje się wzmocnienie i wykorzystanie potencjałów gospodarczych, społecznych oraz instytucjonalnych, które zapewnią szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia zakłada, że procesy rewitalizacyjne zatrzymają procesy marginalizacji na obszarach, gdzie zatracane są funkcje społeczno- gospodarcze. Lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza oraz poprawa sytuacji społecznej nastąpi w zdegradowanych rejonach.

Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów będzie miała na celu działanie w zakresie obszarów strategicznych oraz dążenie do realizacji celów w sposób pośredni lub bezpośredni.

2. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.

Strategia stanowi najważniejszy dokument samorządu województw, określa kierunki rozwoju regionalnego, a także wyznacza obszary szczególnej interwencji. Powstała z myślą o optymalnym wykorzystaniu potencjałów i szans rozwojowych regionu opolskiego. Dokument zawiera diagnozę stanu regionu, opisuje aspiracje mieszkańców i kształt przyszłego rozwoju obszaru. Stanowi plan postępowania władz regionalnych w sferze zarządzania województwem oraz określa warunki współpracy między samorządem terytorialnym, mieszkańcami i strefą biznesową.

Rozwój województwa opolskiego ukierunkowany został na: konkurencyjny i stabilny rynek pracy, aktywną społeczność regionalną, innowacyjną i konkurencyjną gospodarkę, dynamiczne przedsiębiorstwa, nowoczesne usługi i atrakcyjną ofertę turystyczno-kulturalną, dobrą dostępność do rynków pracy, dóbr i usług, wysoką jakość środowiska, konkurencyjną aglomerację opolską, ośrodki miejskie i obszary wiejskie.

W Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. wyznaczono 10 celi strategicznych:

WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy;

CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna.

WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ

CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka;

CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa.

WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU

CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna;

CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług;

CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska.

WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU

CEL STRATEGICZNY 8. Konkurencyjna aglomeracja opolska;

CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu;

CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie.

Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów wpisuje się w te założenia, będzie m.in. realizował cele strategii takie jak rozwój dynamicznych przedsiębiorstw, nowoczesne usługi, atrakcyjne oferty turystyczno-kulturalne, dobra dostępność do rynków pracy, dostępność do dóbr i usług oraz wysoka jakość środowiska.

3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

Zadaniem tego dokumentu jest wzmocnienie konkurencyjności regionu, podnoszenie potencjałów poprzez wzrost gospodarczy oparty na przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy, zrównoważonym rozwoju zasobów regionalnych. Podejmowane przedsięwzięcia mają przyczyniać się do efektywnego wykorzystania kapitału ludzkiego poprzez działania na rzecz włączenia społecznego zapobieganie wszelkiej dyskryminacji i edukacji mieszkańców oraz poprawy jakości usług świadczonych przez administrację publiczną - regionalną i lokalną.

Oś Priorytetowa I Innowacje w gospodarce

Cel szczegółowy 1: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw;

Cel szczegółowy 2: Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej.

Oś Priorytetowa II Konkurencyjna gospodarka

Cel szczegółowy 1: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP;

Cel szczegółowy 2: Lepsze warunki do rozwoju MSP;

Cel szczegółowy 3: Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MSP.

Oś Priorytetowa III Gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy 1: Lepsza jakość powietrza poprzez wsparcie transportu publicznego;

Cel szczegółowy 2: Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym;

Cel szczegółowy 3: Zwiększona efektywność energetyczna MSP;

Cel szczegółowy 4: Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Oś Priorytetowa IV Zapobieganie zagrożeniom

Cel szczegółowy 1: Zwiększona ochrona ludności i mienia przed skutkami zagrożeń naturalnych, w szczególności powodziowych;

Cel szczegółowy 2: Zwiększona skuteczność reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych.

Oś priorytetowa V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Cel szczegółowy 1: Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie;

Cel szczegółowy 2: Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie;

Cel szczegółowy 3: Zwiększona dostępność zasobów kulturowych regionu;

Cel szczegółowy 4: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych.

Oś Priorytetowa VI Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców

Cel szczegółowy 1: Zwiększona dostępność transportowa obszarów kluczowych dla rozwoju regionu oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach;

Cel szczegółowy 2: Zwiększony udział transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich w regionie oraz poprawa jakości kolejowego transportu zbiorowego.

Oś Priorytetowa X Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia na obszarach miejskich;

Cel szczegółowy 2: Lepsze dostosowanie infrastruktury zdrowotnej do wyzwań demograficznych regionu;

Cel szczegółowy 3: Lepsze dostosowanie infrastruktury społecznej do wyzwań demograficznych regionu;

Cel szczegółowy 4: Większa dostępność e-usług publicznych;

Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Założenia danego dokumentu są również zgodne z Program Rewitalizacji, który przygotowano tak, by wykorzystać największe wartości Miasta i przyczynić się do jego rozwoju .

4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów

Podstawowym celem sporządzenia "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów" jest określenie związków między rozwojem przestrzennym gminy, a podstawami jej rozwoju społeczno-gospodarczego oraz sformułowanie odpowiednich kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia Studium są następujące

- Zwiększenie podaży terenów zabudowy mieszkaniowej, zachowanie istniejących oraz wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjno-usługowej;
- Zachowanie i ochrona istniejących terenów otwartych oraz wprowadzenie nowych zalesień;
- Ograniczenie lokalizacji zabudowy na gruntach rolnych leżących w obrębie obszaru wysokiej ochrony głównego zbiornika wód podziemnych, stref ochronnych ujęć wód oraz zespołu chronionego krajobrazu;
- Utrzymanie przebiegu istniejących sieci przesyłowych, realizacja niezbędnych sieci rozdzielczych i urządzenia infrastruktury technicznej dla nowo- projektowanych terenów;
- Wyznaczenie obszarów proponowanych pod budowę elektrowni wiatrowych;
- Dostosowanie parametrów głównych ciągów komunikacyjnych do pełnionych funkcji ciągów klasy głównej i zbiorczej, obsługa komunikacyjna terenów wyznaczonych w Studium dla potrzeb nowych funkcji;
- Ochrona obiektów i obszarów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków;
- Uwzględniono wymogi związane z istniejącymi formami ochrony przyrody.

Ponad to w Studium zaproponowano obszar rewitalizacji w gminie, którym są obszary przestrzeni publicznej (obszar rynku w mieście Baborów).

5. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014-2020

Strategia rozwoju jest dokumentem wyznaczającym najistotniejsze kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Określa wizję, misję, założone obszary i cele strategiczne oraz pola operacyjne, jak również wskazuje otwarte kierunki działania.

Wizja rozwoju gminy oraz cele strategiczne zawarte w dokumencie, przedstawiają się następująco:

WIZJA ROZWOJU GMINY:

Gmina Baborów- centrum usług społecznych powiatu głubczyckiego. Atrakcyjne i bezpieczne miejsce do zamieszkania, przyjazne seniorom, z rozwijającą się gospodarką związaną z rolnictwem.

cel strategiczny nr 1: stworzenie warunków do zwiększenia liczby mieszkańców gminy

cel operacyjny 1.1.: rozwój zasobów tkanki mieszkaniowej oraz działek budowlanych;
cel operacyjny 1.2: stworzenie warunków do spędzania wolnego czasu;
cel operacyjny 1.3: wsparcie rodzin z małymi dziećmi oraz seniorów.

cel strategiczny nr 2 wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej

cel operacyjny 2.1: rozwój ekologicznej produkcji rolnej i przetwórstwa;
cel operacyjny 2.2: rozwój handlu i usług, w tym usług społecznych;
cel operacyjny 2.3: promocja turystyki i aktywnej rekreacji.

cel strategiczny nr 3 poprawa estetyki obszaru gminy Baborów

cel operacyjny 3.1: aranżacja przestrzeni publicznych;
cel operacyjny 3.2: wsparcie przedsięwzięć indywidualnych.

cel strategiczny nr 4 wypromowanie marki „Gmina Baborów"

cel operacyjny 4.1: prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych;
cel operacyjny 4.2: organizacja imprez wyróżniających obszar w regionie;
cel operacyjny 4.3: Gmina Baborów centrum informacji i promocji z zakresu wsparcia gospodarki i NGO dla powiatu głubczyckiego.

Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów wpisuje się w te założenia, gdyż jego celem głównym są zintegrowane działanie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY BABORÓW

1. Strefa zagospodarowania przestrzennego

1.1. Położenie

Gmina Baborów położona jest w południowej Polsce, w województwie opolskim, w powiecie głubczyckim. Siedzibą władz samorządowych gminy miejsko-wiejskiej Baborów jest miasto Baborów.

Gmina Baborów położona jest w odległości 75 km od Opola, od Głubczyc-15 km, od Kietrza 16 km. Gmina położona jest blisko kilku przejść granicznych z Czechami. Odległość Baborowa od autostrady A1 wynosi 46 km. Do najbliższego portu lotniczego w Katowicach/Pyrzowicach z Baborowa jest 122 km.

Miasto Baborów sąsiaduje z miejscowościami Dzielów, Sułków oraz Szczyty. Obszar miasta zajmuje 12 km^2, co stanowi 10,3% powierzchni całej gminy.

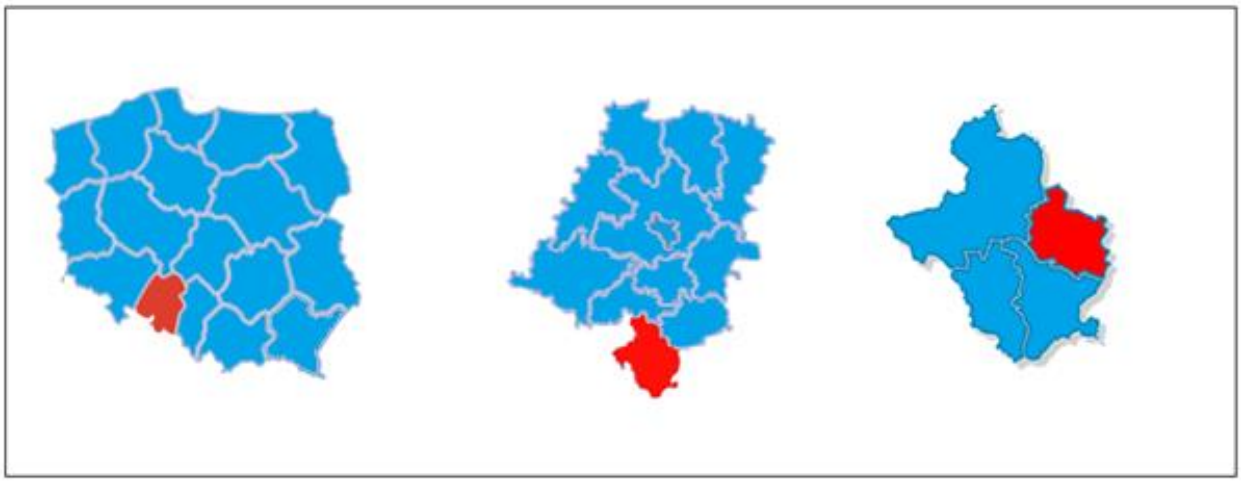

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Baborów na tle kraju, województwa, powiatu

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Położenie miasta Baborów na tle gminy

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego

Gmina Baborów leży w obrębie Niziny Śląskiej, na Płaskowyżu Głubczyckim. Teren ten rozciąga się na sporym obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego. Od wschodu i północy Płaskowyż ogranicza Kotlinę Raciborską (Nizina Śląska), natomiast od strony zachodniej pasmo Niskiego Jesenika i Gór Opawskich. Jest to również obszar przedgórza Sudeckiego, leżącego na przedpolu Sudetów Wschodnich. Dominujące na obszarze wzniesienia są łagodne i rzadko pokryte lasami lub łąkami – wysoczyzna opada w kierunku wschodnim – ku osiowej części Bramy Morawskiej, rozległego obniżenia między Sudetami i Karpatami. Płaskowyż Głubczycki- Równina lessowa o krajobrazie zbliżonym do wyżynnego, wznosi się do wysokości 260- 280 metrów n.p.m. Podłużne, suche doliny gęsto położone na obszarze Powiatu Głubczyckiego, przecinające obszerne pola, z niewielką liczbą lasów i zagajników stanowią wyróżniający się w województwie krajobraz. Występują malownicze dorzecza rzek: Psiny i Troi. Maksymalna wysokość terenu wynosi 280 m n.p.m., a minimalna 217 m p.p.m. Wzniesienia są rozległe i płaskie, lub charakteryzujące się zaokrąglonymi wierzchowinami, użytkowanymi jako grunty rolne.

Rysunek 3. Plan miasta Baborów

Źródło: Mapy Google

1.2. Ludność

Liczba ludności gminy i miasta Baborów w latach 2005-2015 została przedstawiona w tabeli nr 1. W 2015 roku w całej gminie mieszkało 6151 osób, z czego w Baborowie mieszkało 2964 osoby (daje to 48% mieszkańców). W ciągu ostatniego dziesięciolecia liczba ludności, zarówno w całej gminie jak i w samym mieście, stopniowo maleje. Można również zaobserwować przewagę kobiet nad mężczyznami, w Baborowie na 100 mężczyzn przypada 104 kobiety. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 53 osoby/km^2, natomiast w samym mieście aż 247 osób/km^2.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie i mieście Baborów w latach 2013-2015 według płci

	2013			2014			2015		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Baborów	6192	3077	3115	6170	3066	3104	6151	3047	3104
Miasto Baborów	3005	1468	1537	3009	1471	1538	2964	1453	1511

Źródło: BDL GUS

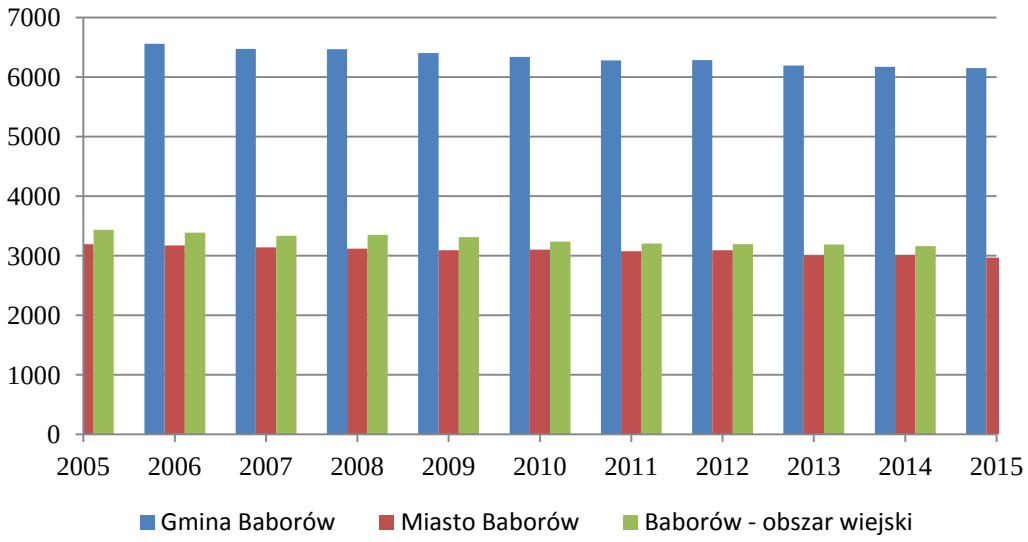

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Baborów w latach 2005-2015

Źródło: BDL GUS

Przyrost naturalny w mieście w 2015 roku był ujemny i wynosił -11 osób. Podobną tendencję można zaobserwować na obszarze całej gminy (przyrost naturalny wynosi -19 osób). Jak widać na wykresie 2, w ciągu ostatnich 10 lat przyrost naturalny zarówno w gminie jak i w mieście był ujemny, jedynie w mieście Baborów w latach 2012 oraz 2014 wartość była dodatnia.

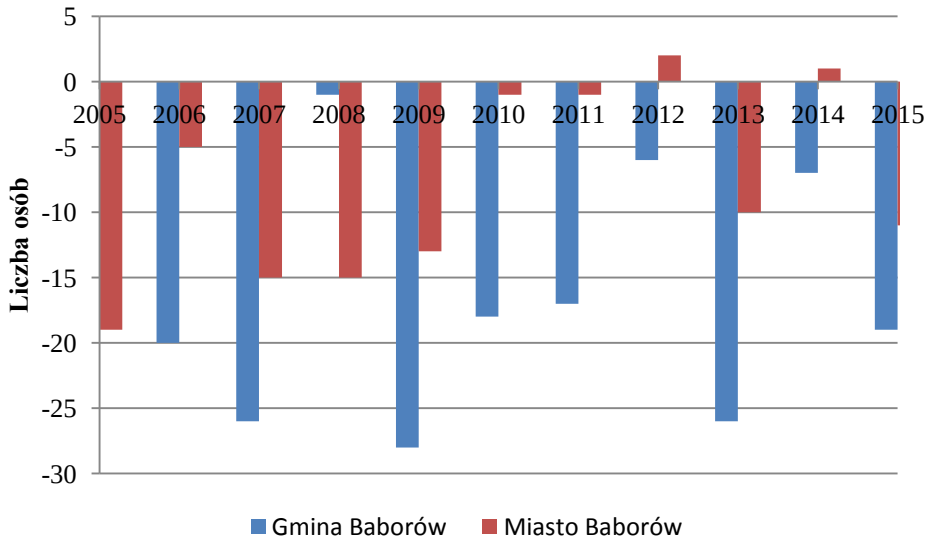

Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie i mieście Baborów w latach 2005-2015

Źródło: BDL GUS

1.3. Klimat

Klimat gminy Baborów jest poniekąd kształtowany przez wpływ pasma Sudetów i odznacza się niewielką różnicą w stosunku do centralnej i północnej części województwa opolskiego, gdzie główną rolę wpływającą na klimat odgrywa dolina Odry. Pod tym względem Baborów odznacza się nieco chłodniejszymi temperaturami w okresie letnim. Gmina położona jest w rejonie przenikania się klimatycznych elementów chłodniejszych z obszarów Sudetów oraz cieplejszych przemieszczających się wzdłuż doliny Odry. Pod względem temperatur obszar ten zaliczany jest do ciepłych, ze średnią roczną temperaturą powietrza wynoszącą około 8˚ C i jest to temperatura nieco niższa od obszarów środkowej Opolszczyzny. Ogólna liczba dni przymrozkowych dochodzi do 105. W ciągu roku liczba dni z temperaturami dodatnimi przekracza 300. Obszar gminy otrzymuje w ciągu roku 650 mm opadu i zaliczany jest do regionu opadowego, w którym sumy opadów są dość niskie. Najwyższe opady są notowane w lipcu – 110 mm, a najniższe w styczniu 30 mm. Notuje się około 160-165 dni z opadem, w tym około 15 dni z opadami ulewnymi. Zachmurzenie uzależnione jest w dużym stopniu od pasma górskiego, największe notowane jest zimą, minimalne natomiast w okresie od maja do października. Gmina Baborów leży w strefie korzystnych dla rozwoju energetyki odnawialnej warunków wietrznych i solarnych.

1.4. Użytkowanie terenu

Gmina Baborów ma charakter głównie rolniczy, największy udział mają użytki rolne. W gminie niewielki obszar zajmują lasy oraz grunty pod wodami.

Użytkowanie gruntów gminy Baborów przedstawia poniższe zestawienie:

- Powierzchnia gminy: 11703 ha,
- Użytki rolne: 10641 ha (w tym grunty orne- 9842 ha stanowiące 92,49% użytków rolnych),
- Grunty zabudowane i zurbanizowane: 581 ha (ok. 5% powierzchni gminy),
- Grunty pod wodami: 9 ha (0,08% powierzchni gminy),
- Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione: 415 ha (3,55%),
- Nieużytki: 56 ha (0,48).

Na terenie miasta Baborów w centrum przeważają obszary zabudowane i komunikacyjne. Wraz z oddalaniem się od centrum zabudowa jest coraz bardziej luźna. Przy granicy miasta występują użytki rolne. Przez centrum miasta przepływa rzeka Psina.

1.5. Rynek pracy

W mieście Baborów na 1000 mieszkańców pracuje 125 osób, w województwie opolskim na 1000 pracujących przypada 206 osób a w Polsce aż 230. Bezrobocie w Baborowie w 2014 roku wynosiło 33,8%, znacznie więcej bezrobotnych było wśród kobiet, aż 43%, niż wśród mężczyzn 25,4%. Nieco lepsza sytuacja panuje w gminie, bezrobocie dla całej gminy wynosi 16,5%. Są to wartości wyższe niż dla województwa opolskiego oraz całego kraju (ok. 11,5%). Mieszkańcy gminy przeważnie poszukują pracy poza gminą, głównymi ośrodkami zatrudnienia są miasta Racibórz, Głubczyce.

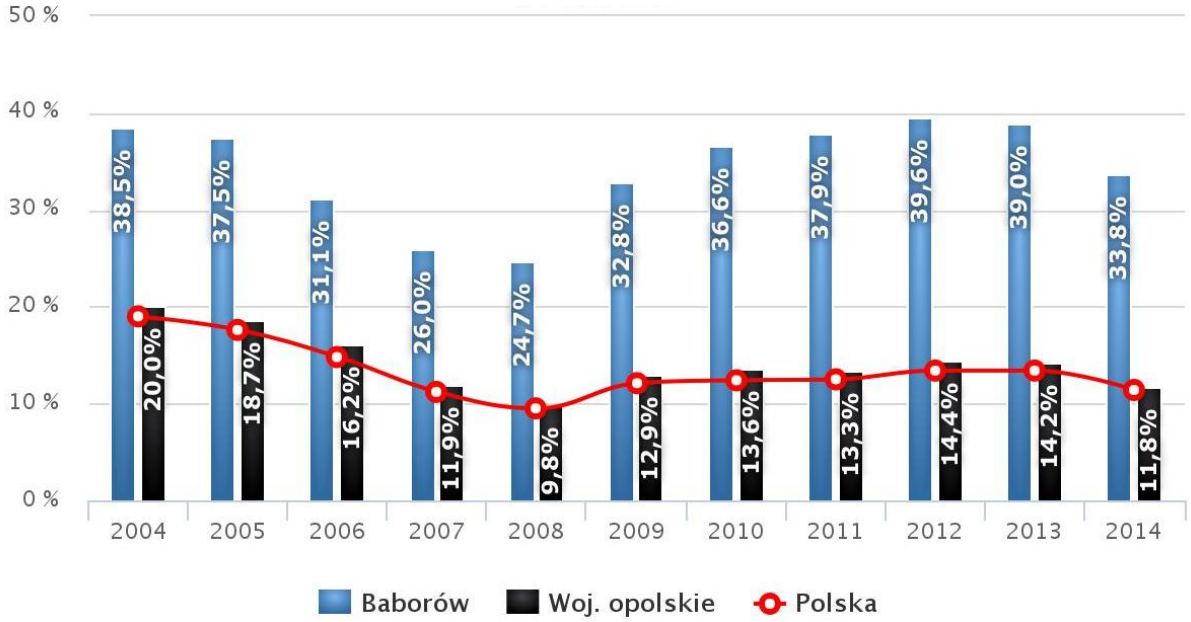

Wykres 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w 2004-2014 w Baborowie

Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/Baborow#rynek-pracy

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Baborowie wynosi 3 299,08 PLN, co odpowiada 82,40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Ludność aktywna zawodowo:

- w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) – 34,4%
- w przemyśle i budownictwie – 23,9%
- w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) – 7,4%
- w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości) - 2,0%

1.6. Rys historyczny

Baborów został założony w 1296 r. Był osadą słowiańską podporządkowaną początkowo biskupstwu wrocławskiemu i jednocześnie księstwu opolsko- raciborskiemu, a następnie biskupstwu w Ołomuńcu na Morawach. Bezpośrednią pieczę nad miasteczkiem sprawowały siostry zakonne klasztoru Dominikanek z Raciborza.

W XV w. miasto otrzymało kościół ufundowany przez Jadocusa- Margrafa Brandenburskiego- Pana na Morawach, oraz ołtarz. Wcześniejsze wzmianki o kościele

parafialnym pochodzą z 1386 r. Równocześnie tworzono też szkoły parafialne, w których początkowo dzieci uczyły się religii i śpiewu, a z czasem również czytania i rachunków.

Szkoła w Baborowie powstała w 1386 r. i uczęszczały do niej oprócz dzieci miejscowych również dzieci z wiosek należących do Gminy Baborów. tj. z Sułkowa, Dzielowa, Rakowa i Jaroniowa. Dzisiejsza szkoła została urządzona w roku 1910. Budynek miał 8 klas, jedno pomieszczenie zastępcze, a w piwnicach znajdowało się mieszkanie dozorcy, pomieszczenia centralnego ogrzewania i zbiór książek. Szkoła rzemieślnicza z nauką księgowości, rachunków i rysunków została utworzona w drugiej połowie XIX w. W 1405 r. Baborów był już miasteczkiem zarządzanym przez magistrat, który wydawał metryki urodzenia. W 1575 r. Margraf Fredrich nadał miastu prawo prowadzenia dwóch jarmarków- jednego rocznego i jednego tygodniowego. W 1750 r. w mieście działały cechy szewców, kuśnierzy, tkaczy i kowali. Ponad 1368 mieszkańców mówiło po polsku i po morawsku. Widać rozwój handlu, który prowadzony był przez trzy komory handlowe. W tym okresie miasto posiadało: 4 piekarzy, l fryzjera, 5 bednarzy, 14 szynkarzy, 1 farbiarza, 2 rybaków, 7 rzeźników, 12 kuśnierzy, 10 tkaczy, l murarza, 2 młynarzy, l olejarza, l kołodzieja, 4 garbarzy, 2 siodlarzy, 1 ślusarza, 7 kowali, 9 krawców, 49 szewców, l mydlarza, l cieślę, 6 stolarzy i 3 garncarzy.

W magistracie urzędował burmistrz, szef policji, komornicy, radca i notariusz. Urzędami Królewskimi były: Urząd Pocztowy i Urząd Rolny. W 1836 r. w Baborowie nastąpił wielki pożar, który zniszczył zupełnie zabudowę jednej z dwóch głównych ulic miasta- ul. Głubczycką. Dla pełnego rozkwitu miasta decydujące znaczenie miała budowa kolei żelaznej. Uroczyste otwarcie Unii Głubczyce - Racibórz nastąpiło w dniu 15.10.1856 r.

Od roku 1752 Baborów został włączony w system połączeń pocztowych przez uruchomienie w nim komory pocztowej podległej poczcie w Głubczycach. Przez następne dziesięciolecia przetaczał się przez miasto dyliżans pocztowy. Przez Baborów do Raciborza i Pszczyny kursowała dwa razy w tygodniu poczta z Wrocławia oraz Gdańska. Pod koniec XIX w. powstały tu cukrownia i cementownia: w 1909 r. otwarto w Baborowie 3 cegielnie, 2 parowe młyny, słodownię, mleczarnię i fabrykę kafli.

W okresie międzywojennym działały tu zakonspirowane punkty przerzutowe dla komunistycznych kurierów kursujących pomiędzy rejencją opolską i Czechami. W okresie II wojny światowej istniały w Baborowie 4 Jenieckie komanda pracy i obóz pracy przymusowej. Po licznych pożarach i zniszczeniach wojennych zachowały się: kilkakrotnie odbudowywany późnogotycki kościół parafialny, barokowy kościół cmentarny z bogatym wyposażeniem,

klasycystyczny ratusz (pierwotnie dwór), liczne barokowo-klasycystyczne domy mieszkalne i dwie późnobarokowe figury kamienne (św. Jana Nepomucena i św. Floriana).

(Opracowano na podstawie strony www.baborow.pl)

1.7. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Miasto Baborów charakteryzuje krajobraz urbanizacyjny miejski. Centrum miasta charakteryzuje się bardziej gęstą zabudową, w centrum miasta spotyka się kilka ulic, nie ma typowego rynku. W mieście przeważa zabudowa jednorodzinna i mieszkaniowo-usługowa. W centrum miasta występuje bardziej gęsta zabudowa, im bliżej granic miasta zabudowa jest bardziej luźna i zwiększa się udział pól uprawnych.

Gmina Baborów ma charakter głównie rolniczy. Charakterystyka zagospodarowania obszaru znajduje się w tabeli 2.

Tabela 2 Użytkowanie terenu na obszarze gminy Baborów (stan na 31.XII.2014 r.)

Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania	Powierzchnia [ha]
powierzchnia ogółem	11703
powierzchnia lądowa	11694
użytki rolne razem	10641
użytki rolne - grunty orne	9842
użytki rolne - sady	35
użytki rolne - łąki trwałe	320
użytki rolne - pastwiska trwałe	222
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	187
użytki rolne - grunty pod stawami	2
użytki rolne - grunty pod rowami	33
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	415
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	369
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	46
grunty pod wodami razem	9
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	9

grunty zabudowane i zurbanizowane razem	581
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	64
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	34
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	10
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	25
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	23
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	341
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	83
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	1
nieużytki	56
tereny różne	1

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Użytkowanie gruntów gminy Baborów przedstawia poniższe zestawienie:

- Powierzchnia gminy: 11703 ha;
- Użytki rolne : 10641 ha (w tym grunty orne- 9842 ha stanowiące 92,49% użytków rolnych);
- Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione: 415 ha (3,55%);
- Nieużytki : 56 ha (0,48).

1.8. Struktura komunikacyjna

Drogi w gminie Baborów wymagają modernizacji tj. na ulepszeniu nawierzchni, budowie chodników i parkingów. W obrębie sektora transportu wyznaczono obszar problemowy: zła jakość dróg oraz brak ścieżek rowerowych.

Tabela 3. Drogi powiatowe w mieście i gminie Baborów

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Kilometry od-do	Długość odcinka dróg [km]	Rodzaj nawierzchni
1.	1225 O	Baborów – Sucha Psina	0+900 – 5+960	6,06	MB

2.	1226 O	Baborów – Dziećmarowy – do DK38	1+000 – 7+000	6,00	MB
3.	1227 O	Kietrz – Tłustomosty – gr. woj. śląskiego (Racibórz)	2+000 – 6+000	3,90	MB
4.	1240 O	Wojnowice - Sułków	3+500 – 7+600	3,20	MB i GR
5.	1259 O	Baborów - Radoszowy	0+509 – 2+610	2,10	MB
6.	1261 O	Baborów - Szczyty	1+200 – 5+000	3,80	MB
7.	1262 O	(Racibórz) gr. woj. śl. – Baborów - Bernacice	0+000 – 15+400	12,90	MB
8.	1263 O	Babice - Dziećmarowy	0+000 – 4+910	4,91	MB
9.	1276 O	Czerwonków - Kietrz	0+000 – 2+200	2,20	MB
10.	1277 O	Baborów - Dzielów	0+000 – 1+360	1,36	MB
11.	1289 O	Grobniki - Babice	1+430 – 3+400	1,97	GR
Razem				**47,40**	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Głubczycach

Linie kolejowe przebiegające przez teren gminy Baborów nie obsługują ruchu pasażerskiego. Infrastruktura kolejowa jest w niedostatecznym stanie technicznym, a torowiska są zarośnięte i zaniedbane.

1.9. Infrastruktura techniczna

Według danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego w gminie Baborów znajduje się 28 przystanków komunikacji miejskiej.

1.9.1. Wodociągi i kanalizacje

Usługi komunalne są na terenie gminy Baborów świadczone przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Baborowie jest przedsiębiorstwem użyteczności publicznej. Świadczy usługi dostawy wody, odprowadzania ścieków, wywozu nieczystości, eksploatacji składowiska odpadów komunalnego, oczyszczania miasta i utrzymania zieleni miejskiej.

Według danych zaczerpniętych z GUS aktualny stan długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Sieć wodociągowa, kanalizacyjna oraz sieć gazowa w gminie Baborów

Rodzaj sieci	Długość sieci [km]	Liczba przyłączy [szt.]	Liczba osób korzystających z sieci [os.]	Ludności korzystającej z sieci [%]
Wodociągowa	13,1	578	2996	99,6
Kanalizacyjna	13,9	543	2616	86,9
Sieć gazowa	12,845	513	2506	83,3

Źródło: GUS BDL

W powyższej tabeli widać, że sieć kanalizacyjna jest słabiej rozwinięta niż sieć wodociągowa, aż 99,6% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 86,9% ludności. Najmniejszy odsetek mieszkańców korzysta z sieci gazowej, 83,3%.

W roku 2014 ludność korzystająca z oczyszczalni wynosiła w sumie 2997. Funkcjonowały 3 zbiorniki bezodpływowe, 1 stacja zlewna oraz 1 oczyszczalnia ścieków, której przepustowość wynosi 1878 m^3/dobę.

1.9.2. Energetyka i ciepłownictwo

Przez teren gminy Baborów przebiega dystrybucyjna sieć elektroenergetyczna średniego oraz niskiego napięcia będąca w zarządzie firmy TAURON –DYSTRYBUCJA S.A., Oddział w Opolu.

W zakresie sieci dystrybucyjnej przez teren gminy Baborów przebiega jednotorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV relacji: Kietrz- Studzienna, będąca majątkiem firmy TAURON –DYSTRYBUCJA S.A. Linia o przekroju przewodów roboczych 300 mm^2 została zmodernizowana w 2011 r. Długość linii na terenie gminy Baborów wynosi 11 620,8 m. Stan techniczny linii określa się jako dobry.

Zapotrzebowanie gminy Baborów na energię elektryczną w ostatnich latach kształtowało się na poziomie: w 2013 r. – 10 527,06 MWh, w 2014 r. – 10 906,40 MWh, co przedstawia poniższy wykres.

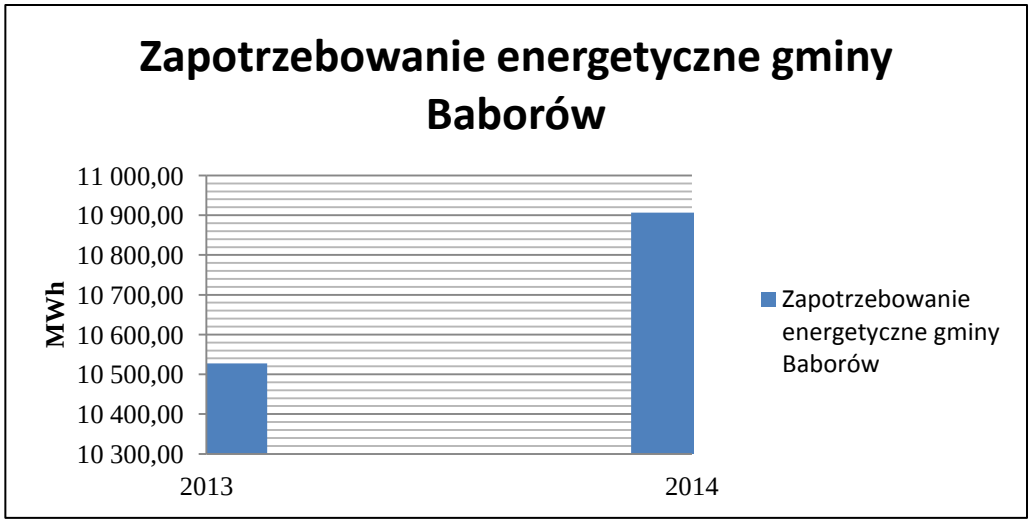

Wykres 4. Zapotrzebowanie gminy Baborów na energię elektryczną w latach 2013-2014

Źródło: GUS BDL

Z powyższego wykresu wynika, że w gminie Baborów nastąpił wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną. Na Głównych Punktach Zasilania występują rezerwy mocy o łącznej wartości ok. 9,0 MW. Parametry stacji zasilających gminę Baborów zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 5. Parametry techniczne źródeł zasilania w energie elektryczną gminy Baborów

Region SN/nN	**Rejon Dystrybucji**	**Nr stacji**	**Miejscowość**	**Moc znamionowa**	**Napięcie uzwojeń GN**
				kVA	**kV**
Strzelce Op.	RD3/6	726	BABORÓW	**100**	15,75
Strzelce Op.	RD3/6	730	BABORÓW	**100**	15,75

Źródło: TAURON –DYSTRYBUCJA S.A. Oddział w Opolu

Na terenie gminy Baborów nie ma zlokalizowanej rozdzielni sieciowej wysokiego napięcia, jednak jest rozdzielnia RS Baborów średniego napięcia 15 kV. Długość sieci średniego napięcia 15 kV na terenie gminy Baborów wynosi 55,7 km, w tym sieć napowietrzna stanowi ok. 49,6 , a sieć kablowa stanowi ok.6,1 . Stan techniczny linii 15 kV na terenie gminy Baborów jest określany jako dobry. Modernizacji wymagają ciągi napowietrzne 15 kV relacji: Głubczyce – Baborów odgałęzienie do PKP, Baborów Osiedle – Rynek, Baborów Mleczarnia – Osiedle. W sieci 15 kV istnieją rezerwy mocy.

Na terenie gminy Baborów znajdują się 43 stacje transformatorowe 15/0,4 kV w zarządzie firmy TAURON –DYSTRYBUCJA S.A. o łącznej mocy zainstalowanych transformatorów na poziomie ok. 7 222 kVA. Wyeksploatowane transformatory 15/0,4 kV wymieniane są na bieżąco. Średnia arytmetyczna obciążenia transformatorów wynosi ok. 2744 kVA (ok. 38 %), co oznacza, iż w stacjach 15/0,4 kV tkwią rezerwy do wykorzystania dla potencjalnych odbiorców na poziomie ok. 4477 kVA (ok. 68 %). Ponadto na terenie gminy Baborów zlokalizowanych jest 8 stacji transformatorowych SN/nN, stanowiących własność odbiorców (stacje abonenckie) (*PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY BABORÓW).*

Na terenie gminy Baborów nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. W mieście funkcjonują lokalne kotłownie, które zasilają odbiorców instytucjonalnych oraz przemysłowych i usługowych. Gospodarstwa domowe zasilane są przez lokalne kotłownie, które zasilają instalacje centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz technologii obiektów: mieszkalnych, użyteczności publicznej oraz obiektów usługowych i przemysłowych.

Mieszkańcy gminy korzystają z instalacji indywidualnych, które charakteryzują się bardzo niską sprawnością i nie posiadają urządzeń ochrony powietrza, co jest głównym źródłem emisji dwutlenku węgla na terenie gminy. Wielkość emisji jest ściśle związana z sezonem grzewczym. Najczęściej używanym nośnikiem energii jest węgiel kamienny, oraz złej jakości miał węglowy.

1.9.3. Gospodarka Odpadami

W związku z obowiązkiem utrzymania czystości i porządku gmina jest zobowiązana zorganizować odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców. Mieszkańcy mają obowiązek uiszczania opłaty za tego typu usługę. Za prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów będą niższe ceny. Na trenie gminy Baborów występuje podział selektywnej zbiórki odpadów:

- w zabudowie jednorodzinnej - „u źródła” tj. na posesji, przy wykorzystaniu worków lub pojemników. W worki bezpłatnie zaopatruje firma zajmująca się odbiorem odpadów komunalnych;
- w zabudowie wielorodzinnej – odpady odbierane są przez przedsiębiorcę z zabezpieczonych pomieszczeń lub pojemników zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków. Właściciel nieruchomości wielorodzinnej

(wspólnota mieszkaniowa) we własnym zakresie ustaliła sposób zbierania odpadów przez poszczególne gospodarstwa domowe, w worki lub wspólne pojemniki.

Podmiotem odbierającym odpady komunalne na terenie gminy Baborów jest Zakład Usług Komunalnych mający siedzibę przy ul. Krakowskiej.

W mieście Baborów w 2014 roku na 1 mieszkańca przypadało 124,2 kg odpadów komunalnych co ogółem daje 372,18 t odpadów zebranych w ciągu roku.

1.10. Obiekty i granice strefy konserwatorskiej

Gmina Baborów posiada na swoim terenie obiekty zabytkowe, na które składają się zabytki nieruchome, ruchome oraz stanowiska archeologiczne. Większość z tych obiektów jest w dobrym stanie architektonicznym i tworzą atrakcję turystyczną. Miejsca, które są zaniedbane, bądź zniszczone stanowią potencjalne obiekty wymagające rewitalizacji w Baborowie. Wykaz obiektów nieruchomych zabytkowych w Baborowie, wpisanych do rejestru zabytków (stan na dzień 1 lipca 2015 r.) przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6. Zabytki gminy Baborów

L.p.	Miejscowość	Nazwa	Nr decyzji o wpisie do rejestru
1	Babice	kościół pw. św. Katarzyny	645/59 z 13.11.1959
2	Baborów	stare miasto	195/56 z 27.04.1956
3	Baborów	kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	1162/66 z 18.02.1966
4	Baborów	kościół cmentarny pw. św. Józefa	102/54 777/64 z 9.04.1964
5	Baborów	kaplica Najświętszego Serca Pana Jezusa	107/2010 z 9.12.2010
6	Baborów	ratusz	1823/66 z 19.10.1966
7	Baborów	dom, ul. Raciborska 88	1828/66 z 20.10.1966
8	Baborów	dom, ul. Raciborska 97	647/59 z 13.11.1959 1829/66 z 21.10.1966
9	Baborów	dom, Rynek 8	1824/66 z 19.10.1966
10	Baborów	dom, Rynek 17 (ob. biblioteka)	2098/84 z 27.08.1984
11	Baborów	dworek, ul. Wiejska 7	2215/90 z

			30.03.1990
12	Baborów	spichlerz, ul. Wiejska 2	2214/90 z 30.03.1990
13	Boguchwałów	kościół parafialny pw. św. Mateusza	611/59 z 23.10.1959
14	Boguchwałów	spichlerz przy zagrodzie nr 27, ob. dom	1833/66 z 21.10.1966
15	Czerwonków	zagroda nr 46 (dom i spichlerz)	1838/66 z 21.10.1966
16	Dziećmarów	kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła	1167/66 z 18.02.1966
17	Dziećmarów	dom nr 79	1923/67 z 23.10.1967
18	Dzielów	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	779/64 z 9.04.1964
19	Dzielów	zagroda nr 14	1840/66 z 21.10.1966
20	Dzielów	zagroda nr 20	1841/66 z 21.10.1966
21	Księże Pole	kościół parafialny pw. św. Bartłomieja wraz z wnętrzem	140/54 z 16.12.1954
22	Sucha Psina	kościół parafialny pw. św. Jodoka	610/59 z 23.10.1959
23	Szczyty	pałac w otoczeniu parku	2188/88/91 z 23.01.1991
24	Szczyty	park	292/93 z 14.09.1993

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu

1.11. Systemy oraz uwarunkowania przyrodnicze

1.11.1. Zasoby wodne

Gmina Baborów leży w dorzeczu Odry, w zlewni rzeki Psiny. Powierzchnia zlewni Psiny wynosi 522,0 km^2, jej długość całkowita wynosi 49,3 km.

Sieć rzeczna gminy Baborów obejmuje cieki:

- Psina - lewobrzeżny dopływ rzeki Odry;
- Złotnik - prawobrzeżny dopływ rzeki Psiny;
- Sucha Psina - prawobrzeżny dopływ rzeki Psiny;
- Dwa bezimienne – lewobrzeżne dopływy rzeki Psiny.

Hydrografia terenu składa się również z licznych drobnych, stałych bądź okresowych dopływów powyższych cieków. Na system wód powierzchniowych składają się ponadto rowy melioracyjne i liczne, drobne, stałe bądź okresowe dopływy powyższych cieków, drenujące powierzchnię wysoczyzny lessowej. System cieków drenujących powierzchnię płaskowyżu w obrębie gminy, prowadzi wody powierzchniowe, w tym opadowe, do głównego zbiornika, którym jest w tym rejonie rzeka Psina.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych jest określona jako bardzo zła. Bardzo duży stopień zanieczyszczenia wykazuje jakość wód rzeki Psiny i jej dopływów, tj. Złotnika i Suchej Psiny. Oprócz przeciętnej jakości wód Złotnika zakwalifikowanego do klasy III – jest to najniższa z dopuszczalnych klas czystości. Pozostałe cieki charakteryzuje ponadnormatywny stopień zanieczyszczenia. Objawy długotrwałego nadmiernego zanieczyszczenia wód stwierdzono dla Psiny-rzeka prowadziła wody pozaklasowe ze względu na ponadnormatywne zanieczyszczenie związkami organicznymi, biogennymi, zawiesiną i mianem Coli typu kałowego. Podobnie przedstawia się sytuacja z zanieczyszczeniami cieku Suchej Psiny.

Wody podziemne

Polskę w zakresie JCWPd podzielono na 172 części, Baborów leży w obrębie JCWPd nr 141. Powierzchnia danej części JCWPd wynosi 554,6 km^2. Obszar należy do regionu Górnej Odry, natomiast region hydrologiczny wg Atlasu hydrologicznego Polski to VI 1, VIV.

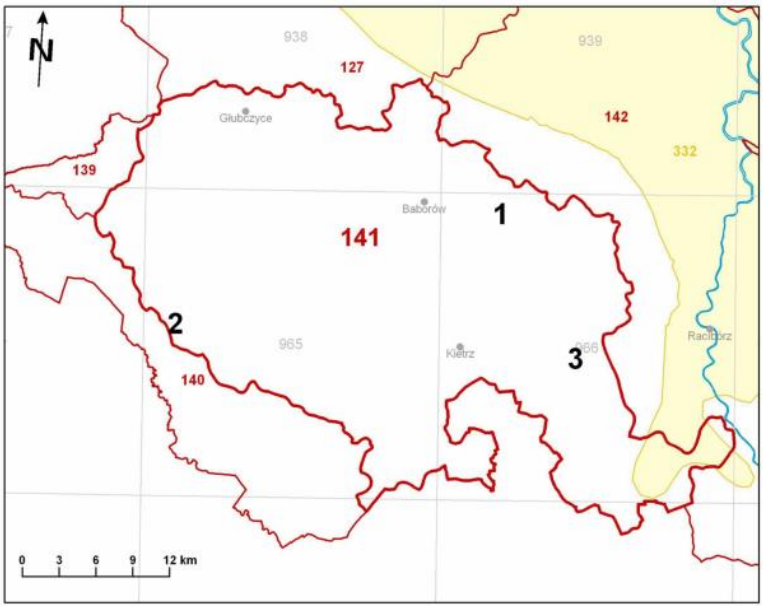

Rysunek 4. Lokalizacja JCWPd nr 141

1.11.2. Przyroda – Formy Ochrony Przyrody

Na terenie miasta Baborów nie zidentyfikowano form ochrony przyrody. W gminie Baborów występuje:

- Obszar chronionego krajobrazu Wronin-Maciowakrze

Utworzony 01.01.1989r. Obszar ten położony jest w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckiego. Obejmuje gminy: Pawłowiczki, Baborów, Pietrowice Wielkie, Polska Cerekiew, Cisek, Rudnik oraz powiaty głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, raciborski. Jego powierzchnia wynosi 4307,6000 ha.

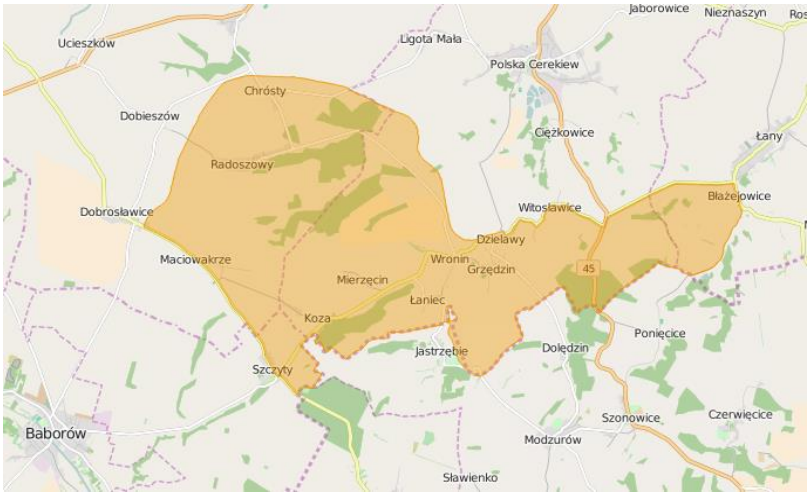

Rysunek 5 Obszar chronionego krajobrazu Wronin – Maciowakrze *Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl*

- Pomnik przyrody : pojedynczy obiekt, drzewo. Pomnik przyrody zlokalizowany jest w miejscowości Szczyty, utworzony został 18.05.1970.

1.11.3. Powietrze atmosferyczne

Stężenia dwutlenku siarki, na terenie gminy Baborów już od wielu lat utrzymują się na bardzo niskim poziomie, również w 2015 roku nie wystąpiły przekroczenia standardów jakości powietrza ustalonych dla tego zanieczyszczenia. Z uwagi na brak rocznej wartości dopuszczalnej dla kryterium ochrony zdrowia, wyniki pomiarów ze stacji pasywnych traktowane są jako pomiary uzupełniające. Podobnie jak w przypadku dwutlenku siarki

stężenia dwutlenku azotu otrzymane w 2015 roku osiągnęły niski poziom i są porównywalne z uzyskiwanymi w poprzednich latach. Nie stwierdzono również przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla pomiarów 1-godzinnych. Wyniki przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7. Wyniki pomiarów stężeń dwutlenku siarki i dwutlenku azotu prowadzonych na stacji w Baborowie w 2015 r.

Lokalizacja stanowisk pomiarowych	Kod stacji	Typ pomiaru	Wartość średnich rocznych stężeń [µg/m^3]		
			SO_2	NO_2	C_6H_6
Baborów ul. Dąbrowszczaków	OpPASBaboDabrow	pasywny	6,2	14	-

Źródło: WIOŚ

Ze względu na brak pomiarów stężenia pyłu PM10 w Baborowie, wyniki odniesiono do całego powiatu głubczyckiego, poprzez analizę wyników zmierzonych w sąsiedniej stacji w Głubczycach. Analiza tego parametru w tabeli poniżej:

Tabela 8 Wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w 2015 r.-Głubczyce, powiat głubczycki.

Lokalizacja stanowisk pomiarowych	Kod stacji	Typ pomiaru	Wartość średnich rocznych stężeń [µg/m^3]	
			PM10	PM2,5
Głubczyce ul. Kochanowskiego	OpGlubKochan	manualny	33	-

Źródło: WIOŚ

Analizując poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10, można zauważyć, że w roku 2015 w Głubczycach odnotowano przekraczanie wartości dopuszczalnych. Rozpatrując dwa kryteria ustanowione dla pyłu PM10, to w 2015 roku, wartość średnioroczna nie została przekroczona na stanowisku rejestrującym stężenia tego zanieczyszczenia. Natomiast niedotrzymane zostało kryterium dopuszczalnej wartości średniodobowe.

Ze względu na brak danych dotyczących pomiarów metali ciężkich w gminie Baborów, poniżej przedstawiono poglądowe wyniki analizy wybranych stacji w województwie opolskim.

Tabela 9 Wyniki pomiarów arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i benzo(a)pirenu w województwie opolskim w 2015 r.

Lokalizacja stanowisk pomiarowych	Kod stacji	Typ pomiaru	Wartość średnich rocznych stężeń [µg/m^3]				
			As [ng/m^3]	Cd [ng/m^3]	Ni [ng/m^3]	Pb [µg/m^3]	B(a)P [ng/m^3]
Kędzierzyn-Koźle, ul. Bolesława Śmiałego	OpKKozBSmial	manualny	1,77	0,44	1,36	0,017	-
Nysa, ul. Rodziewiczówny	OpNysaRodzie	manualny	-	-	-	-	6,04
Opole, os. Im. Armii Krajowej	OpOpoleOsAKr	manualny	2,18	0,42	1,12	0,016	3,38
Zdzieszowice, ul. Piastów	OpZdziePiast	manualny	-	-	-	-	10,97

Źródło: WIOŚ

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego metalami ciężkimi i benzo(a)pirenem określa się poprzez oznaczenie ich zawartości w pyle zawieszonym PM10. Poziom zanieczyszczenia powietrza arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem ocenia się w odniesieniu do średniorocznego poziomu docelowego, który dla wymienionych zanieczyszczeń powietrza wynosi odpowiednio 6 ng/m3 , 5 ng/m3 , 20 ng/m3 i 1 ng/m3. Stężenia arsenu, kadmu i niklu oznaczane w pyle zawieszonym PM10 utrzymywały się w 2015 r. poniżej wartości docelowych. Podobnie badania stężeń ołowiu wykazały, że znajdują się one na bardzo niskim poziomie. W przypadku benzo(a)pirenu otrzymane stężenia średnioroczne w znacznym stopniu przekraczają poziom docelowy tego zanieczyszczenia wynoszący 1 ng/m3 .

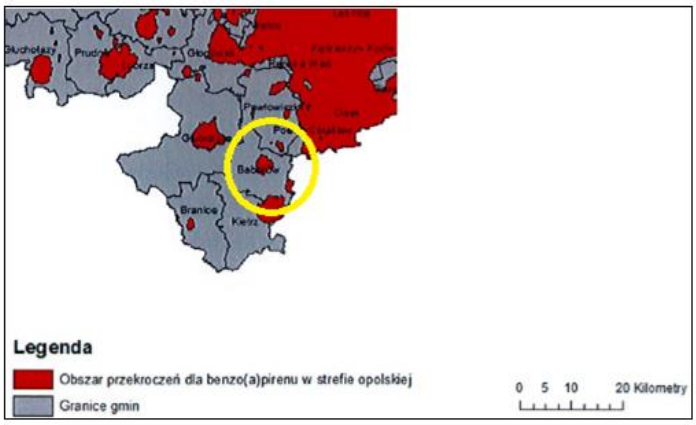

Rysunek 6. Sytuacje przekroczeń benzo(a)pirenu- poziom docelowy dla ochrony środowiska w strefie opolskiej – 2015 r.

Źródło: WIOŚ

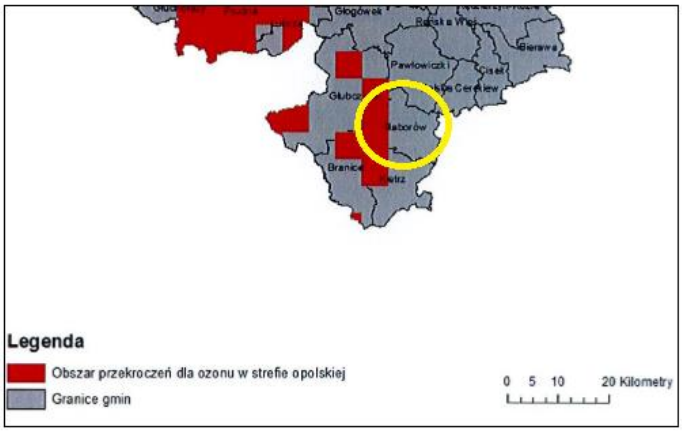

Rysunek 7. Sytuacje przekroczeń dla ozonu-poziom docelowy dla ochrony zdrowia w strefie opolskiej -2015 r.

Źródło: WIOŚ

Z powyższej analizy strefy opolskiej wynika, iż zachodnia część miasta Baborów została zakwalifikowana do obszaru przekroczeń dla ozonu w roku 2015.

Na podstawie uzyskanych pomiarów, corocznie dokonuje się klasyfikacji stref pod kątem dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031) oraz Ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Tabela 10. Klasy stref poszczególnych zanieczyszczeń w Baborowie, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. Stan na 12.2014 r.

Symbol klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	PM2,5’	O’
A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	C	C2	D2

Źródło: WIOŚ, opracowanie własne

Tabela 11. Klasy stref poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin. Stan na 12.2014 r.(WIOŚ, opracowanie własne).

Symbol klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń			
SO_2	NOx	O_3 1)	O_3
A	A	C	D2

Źródło: WIOŚ, opracowanie własne

Na podstawie Oceny jakości powietrza za 2014 rok w województwie opolskim i klasyfikacji stref województwa opolskiego w 2014r. obszar Baborowa w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany: wg kryterium ochrony zdrowia do klasy A ze względu na poziom SO_2, NO_2 , CO, C_6H_6, Pb, As, Cd, Ni, do klasy C z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji O_3, PM10, B(a)P, PM2,5, do klasy C2 z powodu przekroczeń docelowych poziomów substancji PM2,5 oraz do klasy D2 z powodu przekroczeń poziomu celu długoterminowego substancji O_3. Natomiast wg kryterium ochrony roślin obszar Baborowa w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany: do klasy A ze względu na poziom SO_2, NO_x, do klasy C z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji O_3, oraz do klasy D2 z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji O_3.

1.11.4. Hałas

Klimat akustyczny to sumaryczny poziom hałasu danego terenu. Zależy on od jego urbanizacji oraz źródła emitowanego hałasu, tj.:

- hałasu komunikacyjnego od dróg i szyn, który rozprzestrzenia się na oddalone tereny ze względu na obszerność źródeł;
- hałasu przemysłowego obejmującego najbliższe sąsiedztwo;
- hałasu komunalnego powstającego przy obiektach sportu, rekreacji i rozrywki.

Hałas jest niedogodnością postrzeganą częściej niż degradacja innych części środowiska. Oddziaływanie to, nie powoduje nieuchronnych zmian w środowisku, lecz jego ograniczanie napotyka wiele problemów i pociąga za sobą koszty (szczególnie hałasów komunikacyjnych). Wartości dopuszczalne poziomu równoważnego hałasu określa *rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 2014, poz. 112).* Dokument ten określa rodzaje terenów, dla których ustala się dozwolone poziomy dźwięku w przestrzeni, w zależności od przeznaczenia obszaru. Zróżnicowane są także wartości dozwolonego poziomu dźwięku w stosunku do hałasów przemysłowych, komunikacyjnych (drogowe, kolejowe i tramwajowe), lotniczych oraz od linii elektroenergetycznych. Subiektywna wrażliwość na hałas, jest czynnikiem, który wpływa na relacje między warunkami akustycznymi a człowiekiem. Dotyczy ona fizjologicznych predyspozycji odebrania dźwięku, reakcji uczuciowych jak i subiektywnych odczuć. Wśród ludzi pojawiają się ogromne różnice indywidualne dlatego też ocena hałasu zależy od: wieku, wrażliwości, stanu zdrowia, odporności psychicznej i chwilowego nastroju człowieka.

W mieście Baborów, gminie a także w całym powiecie głubczyckim oraz sąsiednich powiatach brak jest stacji pomiarowych mierzących poziom hałasu na tym obszarze.

1.11.5. Energia odnawialna

Mówiąc o źródłach odnawialnych, chodzi tu przede wszystkim o energię wodną, wiatrową, geotermalną, promieniowania słonecznego oraz produkcję biomasy. Polska posiada duży potencjał zasobów odnawialnych. Jest on jednak przeróżny w poszczególnych częściach naszego kraju.

Baborów ze względu na swoje położenie charakteryzuje się bardzo dobrymi warunkami wietrznymi i solarnymi. Wykorzystanie biomasy może również okazać się skuteczną formą energii odnawialnej na tym terenie, ze względu na rolniczy charakter terenu (słoma).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w województwie opolskim udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej ogółem w 2012 roku wyniósł 4%, jednakże według danych Samorządu Województwa Opolskiego w ostatnim czasie udział wzrósł do niemal 5%.

Energia słoneczna

Bardzo popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne. Są to kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przemieniające promieniowanie słoneczne wprost na energię elektryczną. Zasoby te są dostateczne do zaspokojenia wszystkich potrzeb w płaszczyźnie produkcji ciepłej wody użytkowej w okresie letnim i ok. 50/60 % w okresie wiosenno- jesiennym. Energię tą wykorzystuje się w: kolektorach słonecznych, instalacjach fotowoltaicznych, oświetleniu solarnym, sygnalizacji solarnej. Głównymi miejscami użytkowania energii solarnej są przede wszystkim budynki mieszkalne, usługowe, rekreacyjne użyteczności publicznej. Poprawa lokalnych warunków środowiskowych może być spowodowana, poprzez uzyskanie energii z technologii solarnej. W Baborowie istnieją bardzo dobre warunki solarne, pozwalające w przyszłości na wykorzystanie tego potencjału.

Energia wody

Na obszarze gminy Baborów nie są usytuowane elektrownie wodne, ponieważ nie są spełnione warunki hydrologiczne, polegające na istnieniu w określonym miejscu znacznego spadku dużej ilości wody.

Energia wiatrowa

W gminie Baborów występują korzystne warunki wiatrowe, w związku z tym ustalono plany zagospodarowania przestrzennego tak, aby można było tam stawiać farmy wiatrowe. W całej gminie ustalono, że inwestycje mogą być realizowane we wszystkich sołectwach, oprócz Szczyt. Przewiduje się, że na terenie gminy Baborów będzie można postawić 36 wiatraków.

Energia geotermalna

Podobnie jak w całym kraju, w Baborowie istnieją bardzo dobre warunki do wykorzystania płytkiej energii geotermalnej, wykorzystującej tzw. pompy ciepła. Z tego względu można spodziewać się takich instalacji w gminie w przyszłości.

1.12. Charakterystyka przestrzeni publicznych miasta

Przestrzenie publiczne tworzą wizytówkę jakichkolwiek miast czy regionów. Ich utrzymanie i zagospodarowanie jest oznaką skuteczności zarządzania budżetem przez władze lokalne. Właściwe zagospodarowanie tych obszarów wpływa korzystnie na jakość życia codziennego mieszkańców, zwiększa uwagę turystów, a także potrafi przyciągnąć ewentualnych inwestorów.

W roku 2014 dla mieszkańców Baborowa, nastąpiło wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Strategia rozwoju lokalnego na lata 2014-2020. Część mieszkańców gminy brała udział w ankietyzacji przeprowadzonej przez ekspertów opracowujących strategię. Projekt dokumentu był omawiany na posiedzeniach dwóch komisji Rady Miejskiej: Komisji Budżetu i Rozwoju Gospodarczego oraz Komisji Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Ostatnie lata działań samorządowych zaowocowały wieloma inwestycjami. Aby móc je realizować pozyskiwano środki finansowe poprzez dostępne programy pomocowe, zarówno krajowe jak i europejskie.

W Baborowie przeprowadzono modernizacje placu zabaw przy ulicy Kościuszki, zamontowano nowoczesne drewniane urządzenia zabawowe, ławki, zmodernizowano fontannę. Przeprowadzono prace modernizacyjne placu zabaw przy ulicy Opawskiej, w ramach których wykonano nowe alejki, ławki, piaskownicę. Zainstalowano również nowe urządzenia zabawowe oraz nowe nasadzenia zieleni. Powstało także boisko do piłki plażowej przy ul. Wąskiej.

Przeprowadzono również zadania inwestycyjne w budynkach oświatowych. Do największych z nich należy budowa stołówki w budynku szkoły przy ul. Wiejskiej w Baborowie. Drugim zadaniem inwestycyjnym była budowa łącznika pomiędzy budynkiem dydaktycznym szkoły, a salą gimnastyczną w Baborowie przy ul. Wiejskiej. Wykonano również modernizację sali gimnastycznej wraz z docieplenie ścian i wymianą stolarki okiennej w budynku dydaktycznym szkoły przy ulicy Opawskiej. Wykonano tam również zatoczkę autobusową dla gimbusów zwiększając bezpieczeństwo dzieci. Zmodernizowano teren podwórka szkolnego poprzez wykonanie boiska trawiastego w miejscu betonowych płyt drogowych. Obecnie trwają prace związane z modernizacją centralnego ogrzewania w budynku dydaktycznym szkoły.

Wyremontowanych chodników i zjazdów w Baborowie w ostatnim czasie:

rok 2015

-ul. Szkolna 416m,

- ul. Wiejska 35m.

rok 2014

-ul. Wiejska 170m,

- ul. Stawowa 450 m.

rok 2013

- ul. Róży Wiatrów 354 m,

-ul. Kwiatowa 334 m.

rok 2012

- ul. Nowa 35m.

1.13. Analiza obszarów rekreacyjno-turystycznych i możliwość rozwoju turystyki

Obszar Baborowa jest częścią wytyczonej ścieżki rowerowej na trasie Pietrowice–Głubczyce–Baborów–Racibórz wraz z promocją zabytków gminy daje możliwość zwiększenia atrakcyjności turystycznej miasta.

W mieście Baborów można wyszczególnić miejsca pamięci związane z ważnymi wydarzeniami z historii Polski, czy też związane z osobistościami historycznymi. Są to: "Park im. Sybiraków w Baborowie" oraz wmurowana na ścianie amfiteatru w parku tablica upamiętniająca ofiary represji sowieckiej. Mieszkańcy powiatu głubczyckiego ufundowali tablicę pamiątkową, która została umiejscowiona na murze cmentarnym w Babicach. Upamiętnia ona ofiary zbrodni ludobójstwa popełnianych przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej zamieszkującej kresy wschodnie II Rzeczypospolitej Polskiej.

1.14. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego

- Część szlaków komunikacyjnych wymagająca modernizacji i rozbudowy, braki w środkach komunikacyjnych.
- Znikoma ilość miejsc publicznych w celu spotkań towarzyskich.
- Znikoma baza hotelowa, gastronomiczna i rekreacyjna.
- Niedostatecznie rozwinięty monitoring.

2. Sfera gospodarcza

2.1. Struktura i trendy podstawowych branż gospodarki na terenie gminy

Tabela poniżej zawiera podział podmiotów gospodarczych na sektor publiczny i prywatny.

Tabela 12 Podmioty gospodarki narodowej miasta Baborów, gminy Baborów, powiatu głubczyckiego oraz województwa opolskiego.

Podmioty gospodarki narodowej	**Jednostka**			
	Baborów miasto	Baborów gmina	Powiat głubczycki	Woj. opolskie
Ogółem				
2010	**310**	463	4091	99118
2011	**299**	457	3963	97560
2012	**302**	461	4022	98741
2013	**302**	457	4012	100038
2014	**302**	449	4007	100077
Sektor publiczny				
2010	**21**	21	240	4199
2011	**23**	25	24	4197
2012	**23**	25	242	4245
2013	**22**	24	245	4203
2014	**22**	24	248	4185
Sektor prywatny				
2010	**289**	442	3851	94919
2011	**276**	432	3722	93363
2012	**279**	436	3780	94496
2013	**280**	433	3767	95835
2014	**280**	425	3758	95864

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS- Bank Danych Lokalnych

Można zauważyć, że w latach 2010-2014 nastąpił spadek podmiotów gospodarki w sektorze prywatnym, zaś jeżeli chodzi o sektor publiczny, nastąpił niewielki wzrost.

Tabela 13 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w mieście Baborów w latach 2010-2014 (Opracowanie własne na podstawie danych z GUS- Bank Danych Lokalnych)

Sekcje PKD	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	310	299	302	302	302
Sekcja A: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30	30	29	30	29
Sekcja B: górnictwo i wydobywanie					
Sekcja C: przetwórstwo przemysłowe	22	16	19	18	21
Sekcja D: wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów	0	0	0	0	0
Sekcja E: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	3	3	3	2
Sekcja F: budownictwo	32	28	26	25	24
Sekcja G: handel hurtowy i detaliczny; włączając motocykle włączając motocykle	90	84	84	83	79
Sekcja H: transport i gospodarka magazynowa	25	27	30	31	29
Sekcja I: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	11	11	11	10
Sekcja J: Informacja i komunikacja	1				
Sekcja K: działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	1	0	2	3
Sekcja L: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	26	27	27	26	27
Sekcja M: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12	12	13	14	16
Sekcja N: działalność w zakresie usługi administrowania i działalność wspomagająca	3	4	3	3	3
Sekcja O: administracja publiczna i obrona narodowa;	4	4	4	4	4
Sekcja P: edukacja	6	6	6	7	8
Sekcja Q: opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12	12	12	12	12

Sekcja R: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	8	8	8	8
Sekcja S i T : pozostała działalność usługowa; gosp. domowe zatrudniające pracowników; gosp. domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne	12	12	12	13	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS- Bank Danych Lokalnych

W powyższej tabeli widać jak zmieniała się liczba podmiotów gospodarczych w przeciągu 5 lat. Możemy zauważyć tendencję spadkową. Najbardziej rozwijającymi dziedzinami są: działalność związana z transportem i gospodarką magazynową (H), kulturą, rozrywką i rekreacją (R). Duży spadek nastąpił w sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G), transport i gospodarka magazynowa (H).

2.2. Główni pracodawcy i zatrudnienie

Liczbę pracujących osób według sektorów ekonomicznych w mieście Baborów wg poszczególnych sektorów ekonomicznych przedstawia wykres poniżej.

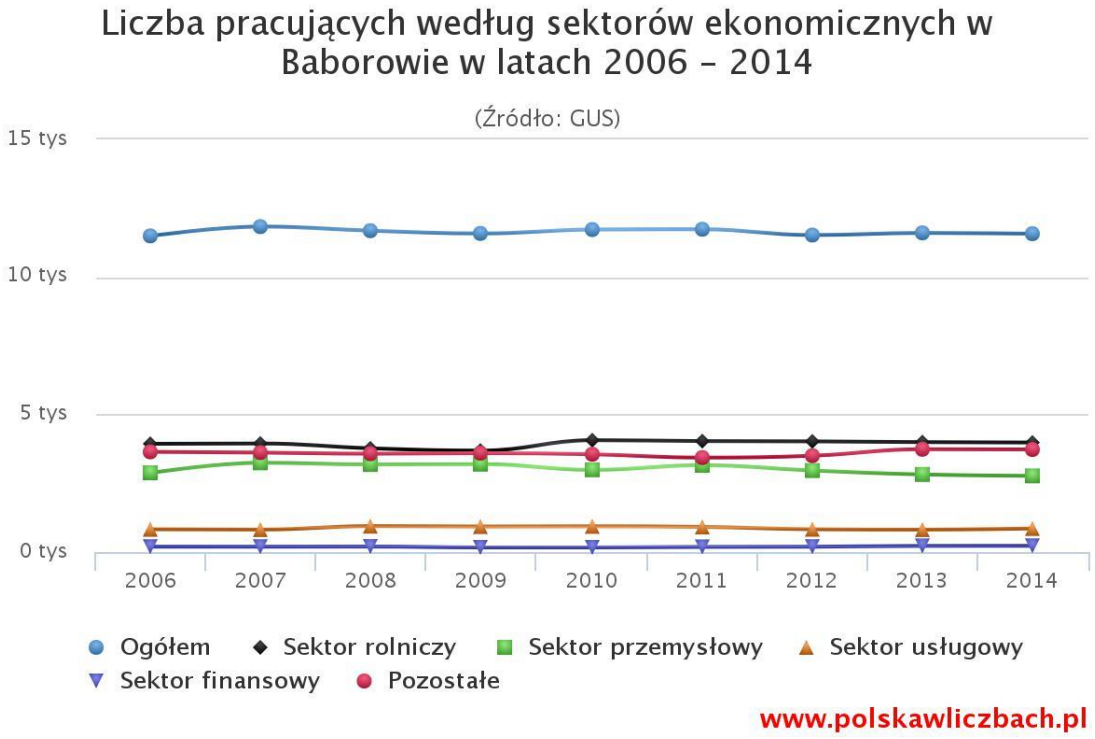

Rys. Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w Baborowie -2006-2014 (polskawliczbach.pl)

W latach 2006-2014 najwięcej osób w Baborowie pracowało w sektorze rolniczym oraz przemysłowym, natomiast najmniej w sektorze finansowym.

Większe zakłady w Baborowie:

- Zakład Usług Komunalnych w Baborowie
- EKOPLON Baborów,
- AGROPOL Baborów,

W Baborowie występuje niewiele zakładów przemysłowych stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia dla mieszkańców, dlatego obserwuje się w ostatnich latach coraz większą migrację ludności za pracą do innych gmin i miast. Ponadto główne zakłady przemysłowe związane są z sektorem rolniczym.

2.3. Kierunki rozwoju gospodarki

Dokumentem określającymi kierunki rozwoju gospodarczego gminy jest Strategia rozwoju lokalnego na lata 2014-2020 dla gminy Baborów.

Dokument ten określa cele strategiczne na obszarze lokalnej gospodarki, konieczne do zrównoważonego, stałego oraz wielofunkcyjnego rozwoju miasta oraz wyeliminowania problemów takich jak:

- zbyt mała ilość mieszkańców;
- niewielka aktywność gospodarcza mieszkańców;
- gmina miejscem niepożądanym do zamieszkania;
- gmina miejscem mało znanym i zapomnianym.

Proponowane kierunki działań zawarte w Strategii :

- wspieranie lokalnej działalności gospodarczej (uruchomienie gospodarczego inkubatora przedsiębiorczości, dostosowanie wyznaczonego obszaru miasta do organizacji eko targów ,prowadzenie kampanii promocyjnych i informacyjnych, organizacja regionalnych eko targów, promocja terenów inwestycyjnych, uruchomienie centrum wsparcia organizacji społecznych, promocja włączania osób 60+ w życie społeczne i gospodarcze, promocja terenów inwestycyjnych, uruchomienie centrum informacji i promocji, budowa małej infrastruktury turystycznej w wyznaczonych sołectwach, utworzenie parku miniatur w Baborowie

odzwierciedlających położenie poszczególnych wsi i typowych dla nich obiektów, oznakowanie tras turystycznych, rewitalizacja zabytków, prowadzenie kampanii promocyjnych i informacyjnych, zlecanie zadań związanych z promocją turystki w ramach otwartych konkursów ofert, organizacja i promocja imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.

2.4. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

- wzrost bezrobocia w całej gminie;
- spadek liczby zatrudnionych na całym omawianym terenie.

2.5. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

Wydatki budżetu Baborowa wyniosły w 2014 r. 18,1 mln złotych, jest to 2,9 tys. złotych na jednego mieszkańca. Największa część budżetu- 33.2% została przeznaczona na oświatę i wychowanie oraz na dział- pomoc społeczna (17.7%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,3 mln złotych. Suma dochodów do budżetu Baborowa wyniosła w 2014 roku 18,3 mln złotych, jest to 3,0 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największa część dochodów wygenerował dział- dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (40.1%).

Znaczna część dochodów pochodzi z działu - różne rozliczenia (27.3%) oraz z działu - pomoc społeczna (12.7%). W budżecie Baborowa wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 358 złotych na jednego mieszkańca (12,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 11,5 złotych na mieszkańca (0,4%). Inne dochody podatkowe, ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw, wynosiły 26,9%.

3. Struktura społeczna

3.1. Struktura wykształcenia społeczeństwa

W roku 2011 wykonano Narodowy Spis Powszechny, za pomocą którego określono struktury wykształcenia ludności. Najwięcej mieszkańców gminy Baborów posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (26,00%) oraz podstawowe ukończone (24,7%). 17,00% ludności posiadało w tym czasie wykształcenie średnie zawodowe, zaś 11,40%

wykształcenie wyższe. Zaledwie 11,60% ludności gminy Baborów posiadało co najmniej średnie ogólnokształcące. Wykształcenie policealne posiada 2,70% ogółu ludności, a gimnazjalne 5,20%. Istnieje również grupa osób bez wykształcenia i z wykształceniem podstawowym nieukończonym. Ta grupa społeczna jest wrażliwa na negatywne procesy takie jak ubóstwo i wykluczenie.

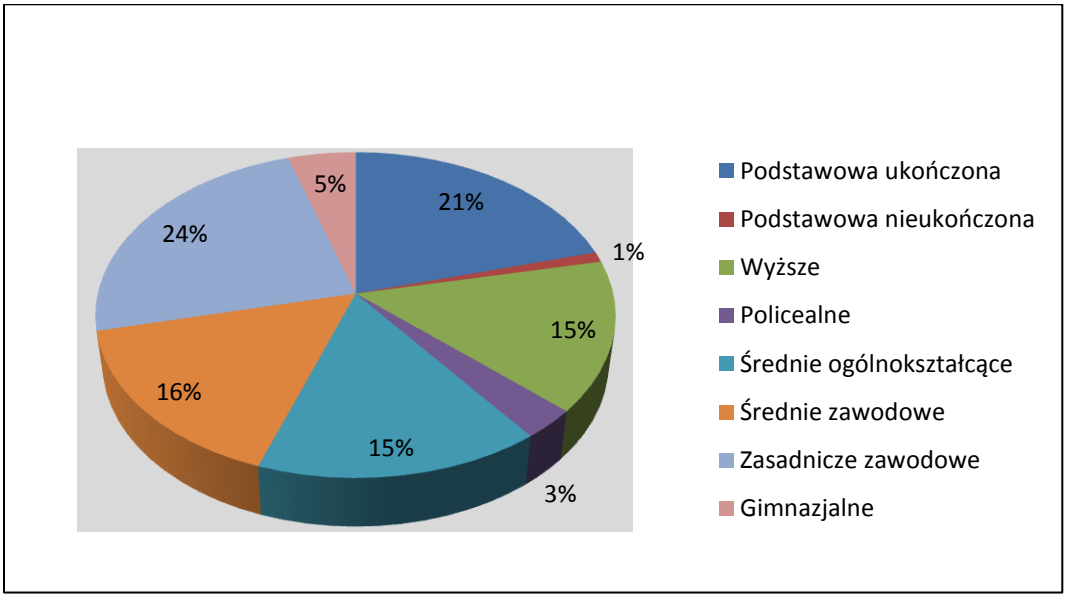

Wykres 5. Poziom wykształcenia w mieście Baborów

Opracowanie własne na podstawie źródła: Narodowy Spis Powszechny 2011

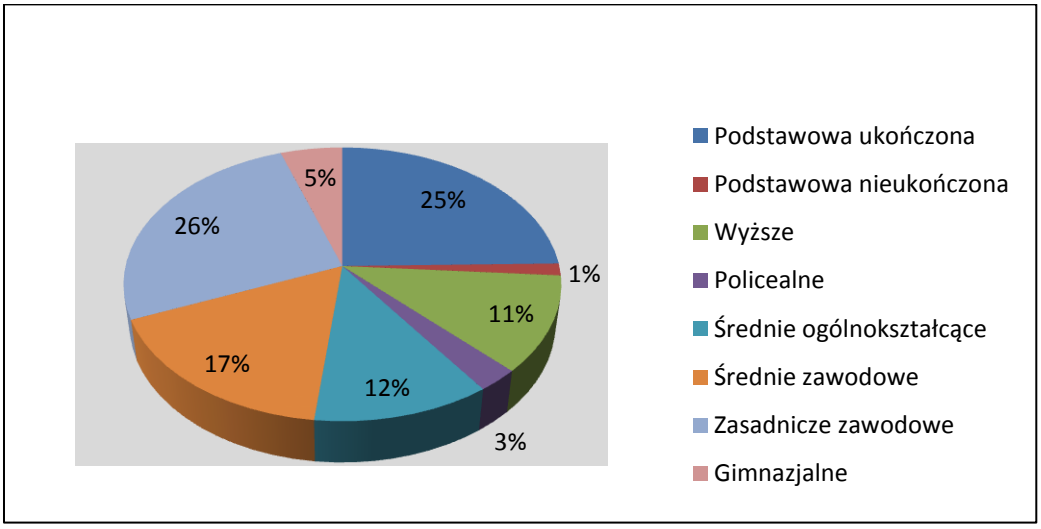

Wykres 6. Poziom wykształcenia – Gmina Baborów

Opracowanie własne na podstawie źródła: Narodowy Spis Powszechny 2011

3.2. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Liczba gospodarstw domowych gminy Baborów przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 14. Liczba gospodarstw domowych w gminie Baborów na rok 2014

Obszar	Gospodarstwa domowe
woj. Opolskie	350 215
Gmina Baborów	2250
Baborów - miasto	1 114
Baborów - obszar wiejski	1136

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych

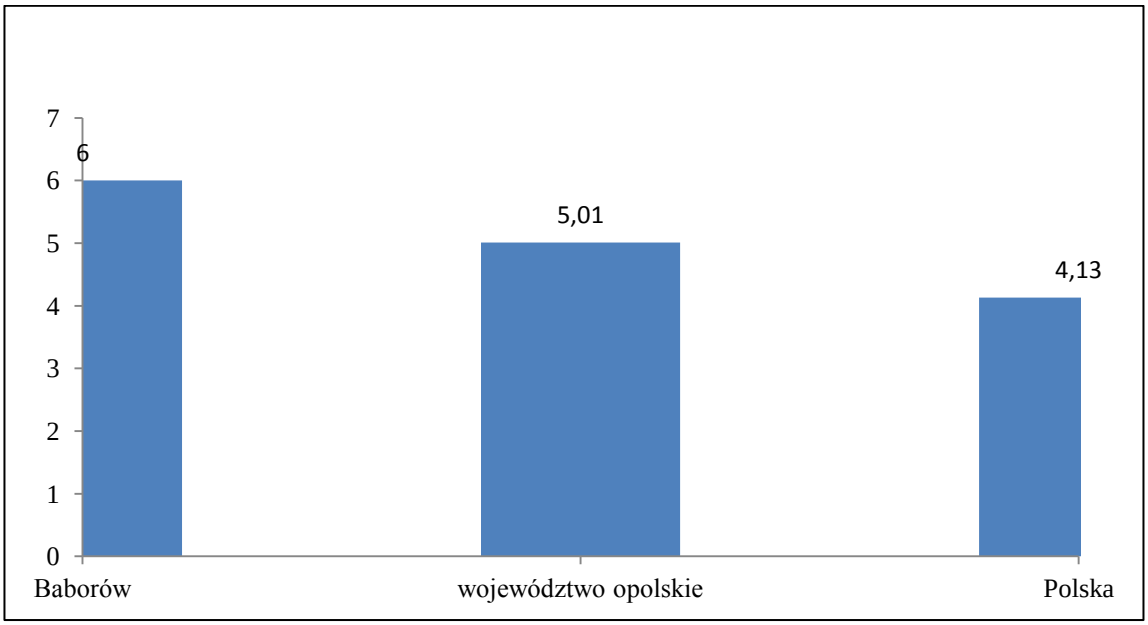

Wykres 7. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania w 2015 roku

Źródło: www.polskawliczbach.pl/Baborow, opracowanie własne

Z powyższego wykresu wynika, że w mieście Baborów przeciętna liczba izb w lokalu jest większa niż ich liczba dla Polski, oraz województwa opolskiego.

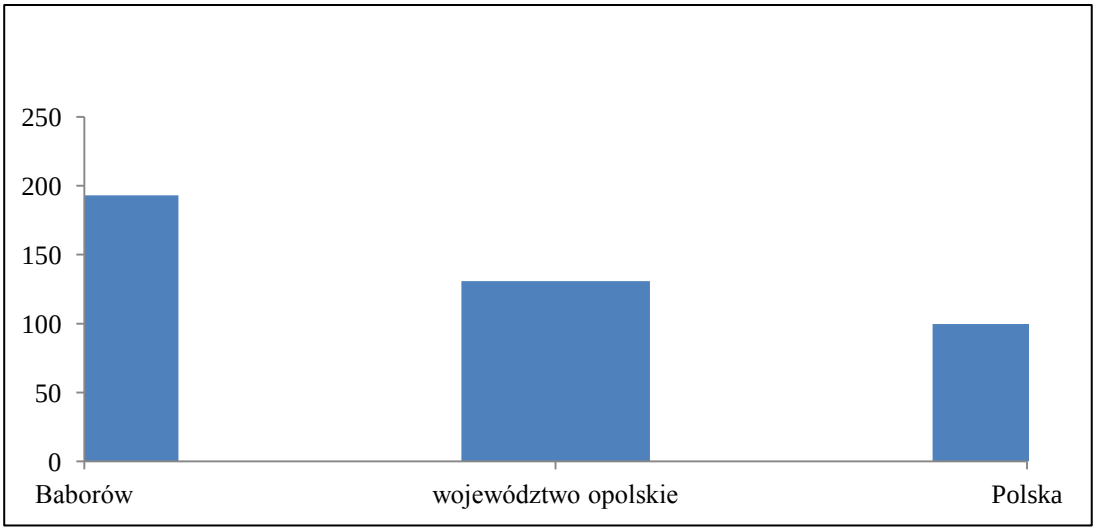

Wykres 8. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanego do użytkowania w 2015 roku [m²] *www.polskawliczbach.pl/Baborow, opracowanie własne*

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości w gminie Baborów jest najwyższa w porównaniu z województwem opolskim oraz Polską.

3.3. Poziom średniego wynagrodzenia

Dane z Głównego Urzędu Statystycznego ukazują nieznaczną różnicę między zarobkami miesięcznymi gminy Baborów, a zarobkami w województwie opolskim. Średnie miesięczne wynagrodzenie w gminie Baborów odbiega nieznacznie od średniej miesięcznej dla całego kraju w wynosiła ok. 3299zł.

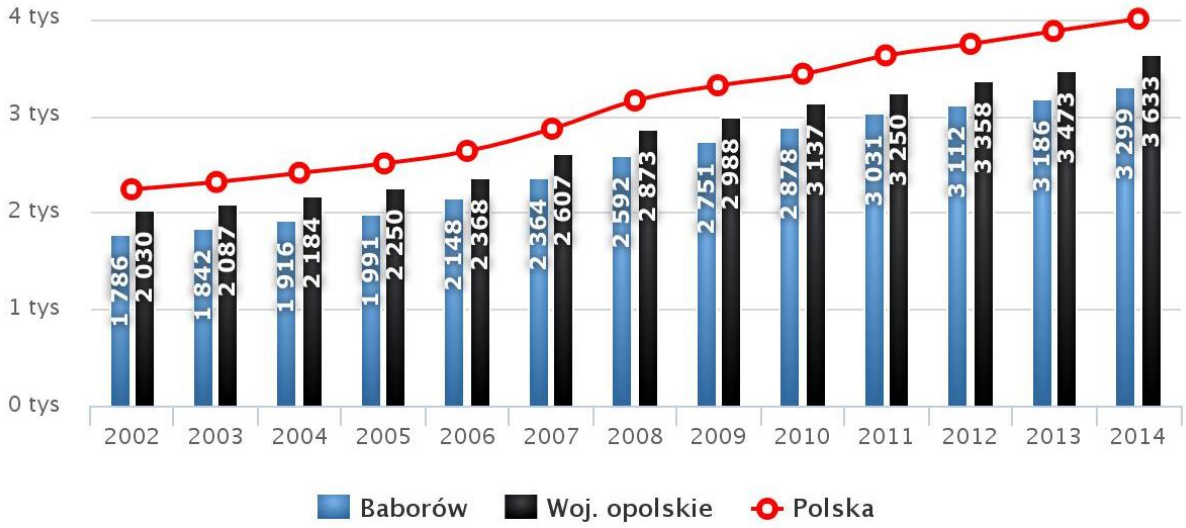

Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Baborowie w latach 2002-2014 *Źródło: www.polskawliczbach.pl/Baborow#rynek-pracy*

3.4. Opieka społeczna

Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych w 2015 r. została przedstawiona w tabeli 2 (dane otrzymane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Baborowie).

Tabela 15. Problemy społeczne w Gminie Baborów w 2015 r.

Gmina Baborów	
Ilość osób korzystająca ze świadczeń socjalnych	**485**
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym	**69**
Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym	**12**

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie

Ośrodek ten ma siedzibę w mieście Baborów, obszarem działania jest cała gmina Baborów.

Do głównych zadań ośrodka zalicza się:

- realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej,
- głównym celem działalności ośrodka jest pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, zapobieganie powstawaniu oraz umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, które nie są w stanie ich pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia realizowane przez:
    - rozpoznanie potrzeb mieszkańców miasta i gminy w zakresie pomocy społecznej;
    - planowanie i bilansowanie rozpoznanych potrzeb;
    - przyznawanie i wypłacanie świadczeń z pomocy społecznej;
    - tworzenie warunków organizacyjnych sprzyjających rozwiązywaniu problemów pomocy społecznej;
    - pracę socjalną wykonywaną poprzez działalność zawodową pracowników socjalnych skierowaną na pomoc osobom oraz rodzinom;
    - przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń rodzinnych;

- Współdziałanie z istniejącymi na terenie gminy instytucjami, organizacjami społecznymi, pozarządowymi, Kościołem Katolickim, pracodawcami oraz osobami fizycznymi w celu realizacji zadań pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie w obszarze zadań własnych gminy jest finansowany z budżetu gminy, natomiast zadania zlecone oraz powierzone są finansowane z budżetu państwa.

3.5. Bezrobocie

Tabela 16. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Baborów w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	410	427	452	438	370
Kobiety	223	247	255	267	224
Mężczyźni	187	180	197	171	146

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych

Na wykresie 10 możemy zauważyć wysokość stopy bezrobocia w gminie Baborów w stosunku do całego województwa oraz w stosunku do całego kraju. Od roku 2004 do roku 2008 nastąpił spadek bezrobocia, w roku 2009 zarejestrowano ponowny wzrost, trwający do 2012 roku. W kolejnych latach można zauważyć spadek wartości.

Tabela 17 przedstawia ilość osób długotrwale bezrobotnych na obszarach miasta i gminy Baborów pod koniec 2015 r. (dane otrzymane z Powiatowego Urzędu Pracy w Głubczycach).

Tabela 17. Ilość osób długotrwale bezrobotnych w mieście i gminie Baborów (dane na koniec 2015 r.)

Miasto Baborów	162
Gmina Baborów	286

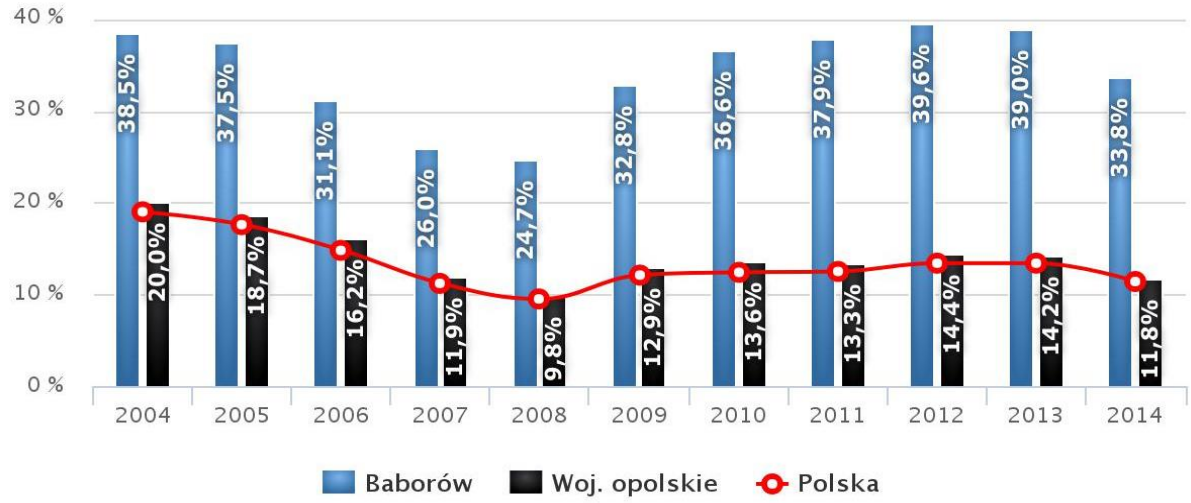

Wykres 10. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Baborowie w latach 2004 – 2014

Źródło: www.polskawliczbach.pl/Baborow#rynek-pracy

Osobom borykającym się z problemem bezrobocia w Baborowie, pomocy udziela Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach. Do jego zadań należy przede wszystkim:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia;
- Udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w jej znalezieniu przez pośrednictwo pracy, pośrednictwo zawodowe i informację zawodową oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy;
- Udzielenie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników;
- Inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych, usług i instrumentów rynku pracy;
- Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

3.6. Przestępczość i przemoc

Według danych pozyskanych od Powiatowej Komendy w Głubczycach, ilość czynów zabronionych w gminie Baborów na koniec roku 2015 wyniosła 70, natomiast liczba wydanych niebieskich kart w gminie Baborów to 31.

3.7. Infrastruktura społeczna

3.7.1. Oświata

Na terenie miasta Baborów działa: szkoła podstawowa, oraz gimnazjum, do których uczęszcza 422 uczniów (dane na rok 2014). Do szkoły podstawowej uczęszcza 271 uczniów, natomiast do gimnazjum uczęszcza 151 uczniów.

Na terenie gminy Baborów w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz gimnazjach uczy 40 nauczycieli pełnozatrudnionych, jak również niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty.

Tabela 18. Liczba uczniów w gminie Baborów na lata 2010-2014

	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Ogółem	682	556	619	603	556
Szkolnictwo przedszkolne	145	138	144	153	134
Szkolnictwo podstawowe	336	296	281	269	271
Szkolnictwo gimnazjalne	201	122	194	181	151

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W poniższej tabeli została przedstawiona liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych pod koniec 2015 roku w gminie Baborów (dane otrzymane z Urzędu Miejskiego w Baborowie).

Tabela 19. Ilość miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych w 2015 roku

Gmina Baborów
117

Źródło: Urząd Miejski w Baborowie

3.7.2. Kultura

W Baborowie od 2011 roku działa Gminny Ośrodek Kultury. Placówka organizuje różnego rodzaju zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zajęcia są bezpłatne i mogą w nich uczestniczyć wszyscy mieszkańcy Gminy Baborów, są prowadzone zarówno w Baborowie jak i w większości Świetlic Wiejskich w gminie. Proponowane zajęcia to między innymi:

- fitness;
- zajęcia fizyczne dla osób starszych;
- zajęcia sportowe dla dzieci;
- zajęcia komputerowe dla dorosłych;
- warsztaty twórcze dla dzieci;
- warsztaty dla emerytów;
- kurs języka niemieckiego dla dorosłych;
- pomoc w nauce języka angielskiego i niemieckiego dla dzieci i młodzieży;
- kółko fotograficzne;
- zajęcia Latino Dance;
- zespół taneczny.

Na terenie gminy działają świetlice wiejskie:

- w Babicach;
- w Boguchwałowie;
- w Czerwonkowie;
- w Dziećmarowie;
- w Dzielowie;
- w Księżym Polu;
- w Rakowie;
- w Suchej Psinie;
- w Szczytach;
- w Sułkowie;
- w Tłustomostach.

Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie jest też odpowiedzialny za organizowanie imprez takich jak :

- Gminne i Powiatowe Dożynki;
- Bieg Baborowa;
- Weekendy sportowe;
- Turnieje piłki siatkowej oraz nożnej;
- Festyny;
- Pikniki rodzinne;
- Maraton Fitness;
- Turniej Szachowy im. Andrzeja Rippy;
- aktywne ferie i wakacje dla dzieci;
- Jarmark Bożonarodzeniowy oraz Wielkanocny;
- różnego rodzaju warsztaty.

Działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Baborowie.

3.7.3. Ochrona zdrowia

Na obszarze gminy Baborów działa kilka placówek służby zdrowia:

- Grupowa Praktyka Lekarska „ Primed”;
- Stomadent;
- Stacja Opieki. Pielęgniarska opieka długoterminowa Caritas Diecezji Opolskiej;
- Leśniak Poradnia Stomatologiczna.

3.8. Identyfikacja problemów w strefie społecznej

Największymi problemami w strefie społecznej są:

- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- znaczna liczba mieszkańców długotrwale bezrobotnych;
- niski poziom przygotowania zawodowego wśród bezrobotnych;

- niewystarczające zaspokojenie potrzeb w związku z specjalistyczną opieką medyczną.

IV. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

1. Cele rewitalizacji i okres programowania

Lokalny Program Rewitalizacji dla Baborowa precyzuje działania planowane do wykonania na lata 2016-2023. Jest programem działań społeczno-gospodarczych sporządzonym zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Celem priorytetowym rewitalizacji gminy jest poprawa życia mieszkańców, a także eliminowanie zjawisk związanych z degradacją w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Cele główne:

- niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji;
- rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego i zwiększenie przedsiębiorczości-zmniejszenie bezrobocia;
- zapewnienie perspektyw dla ludzi młodych;
- wykorzystanie warunków przyrodniczych poprzez rozwój turystyki;
- integracja społeczeństwa.

Cele szczegółowe:

- Wzrost aktywności społecznej i gospodarczej, a także rozwój przedsiębiorczości;
- Odnowienie więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych;
- Promocja gminy ze względu na walory naturalne;
- Poprawa warunków oraz bazy kulturalno-sportowej umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców gminy;
- Poprawa ładu przestrzennego i estetyki gminy;
- Poprawa dostępności do obiektów kultury i turystycznych;
- Poprawa wizerunku i tożsamości lokalnej mieszkańców;

- Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców - w szczególności dzieci i młodzieży;
- Stworzenie infrastruktury dostosowanej do potrzeb niepełnosprawnych;
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców;
- Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy, a poprzez to zmniejszenie poziomu bezrobocia.

2. Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych

Główne cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Baborowa powstały dzięki wyznaczeniu i opisaniu terenów dysfunkcyjnych zlokalizowanych w Baborowie. Jednym z celów jest również zaprogramowanie spójnych działań, mających za zadanie wyłączyć wskazane tereny z sytuacji kryzysowej.

Analiza wskaźnikowa jest strategicznym narzędziem umożliwiającym rozgraniczenie obszarów dysfunkcyjnych. Pierwszym krokiem umożliwiającym jej wykonanie jest zbiór danych liczbowych dla całej gminy, oraz ich podział na wskaźniki przynależące do sfery:

- Społecznej;
- Gospodarczej;
- przestrzenno-funkcjonalnej;
- technicznej;
- środowiskowej.

W omawianej analizie wykorzystano wskaźniki takie jak:

- **Sfera społeczna** (dane otrzymano z Ośrodka Pomocy Społecznej w Baborowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Głubczycach)**:**
- Bezrobocie: Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców;
- Ubóstwo: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 1000 mieszkańców;
- Problemy społeczne: Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców;
- Problemy społeczne: Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa na 1000 mieszkańców;
- Przestępczość: Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” na 1000 mieszkańców.
- **Sfera gospodarcza** (dane otrzymano z Urzędu Miejskiego w Baborowie)**:**

- Aktywność gospodarcza: Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,

➢ **Sfera przestrzenno-funkcjonalna** (dane otrzymano z Urzędu Miejskiego w Baborowie)

- Przedszkola: Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 mieszkańców,

➢ **Sfera techniczna** (dane otrzymano z Urzędu Miejskiego w Baborowie)**:**

- Długość wyremontowanych chodników na 1000 osób

➢ **Sfera środowiskowa** (dane z: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska)**:**

- Zanieczyszczenie powietrza: Występowanie przekroczeń dopuszczalnych norm dla stężenia dwutlenku substancji O_3, PM10, B(a)P, PM2,5

Uśrednione wartości tych wskaźników dla obszarów Gminy Baborów:

- Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców: 41,39 ;
- Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 1000 mieszkańców : 77,66;
- Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców: 10,69;
- Liczba udzielonej pomocy w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa na 1000 mieszkańców: 1,60;
- Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta" na 1000 mieszkańców: 4,68;
- Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców: 20,87;
- Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 mieszkańców: 6,03;
- Długość wyremontowanych chodników w metrach na 1000 mieszkańców: 104,62;
- Występowanie przekroczeń dopuszczalnych norm dla stężenia dwutlenku substancji O_3, PM10, B(a)P, PM2,5: klasa C.

Kolejny etap polega na znormalizowaniu wskaźników oraz jeżeli, kilka z nich przynależy do jednej sfery należy je za pomocą odpowiedniej formuły skompensować w jeden wskaźnik syntetyczny. Jeśli dla danego obszaru występuje problem w sferze społecznej oraz co najmniej jednej więcej (np. gospodarczej, technicznej) obszar ten uznaje się za zdegradowany.

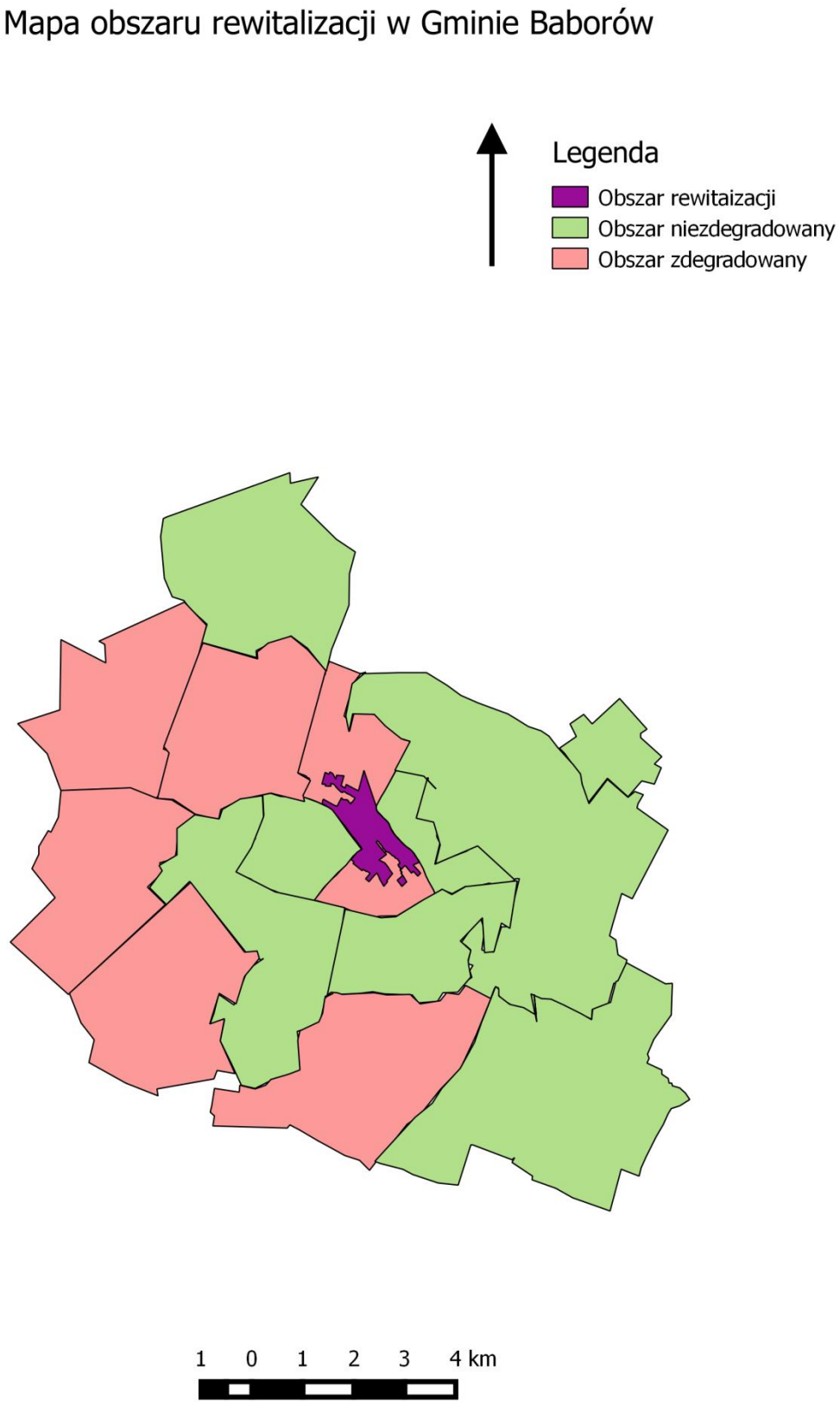

Rysunek 8. Mapa Gminy Baborów z podziałem na obszary

Miasto Baborów zostało podzielone na trzy obszary. Poniższa tabela przedstawia wykaz ulic, które obejmuje każdy z powstałych obszarów.

Tabela 20. Wykaz ulic w podziale na obszary miasta Baborów

Miasto Baborów		
Obszar I	Obszar II	Obszar III
ul. 40 lecia PRL ul. Krakowska ul. Kwiatowa ul. Ogrodowa ul. Osiedle Akacjowe ul. Osiedlowa ul. Róży Wiatrów ul. Rzemieślników ul. Słoneczna ul. Stawowa ul. Strażaków ul. Wodna	ul. Dąbrowszczaków ul. Głubczycka ul. Kościuszki ul. Krzyżowa ul. Moniuszki ul. Młynówka ul. Opawska ul. Piaskowa ul. Plac Dworcowy ul. Powstańców ul. Rynek ul. Świerczewskiego ul. Szkolna ul. Wąska ul. Wiejska ul. Raciborska	ul. Kolejowa ul. Nowa ul. Polna

Tabela 21 Wartości wskaźnika w odniesieniu na 1000 mieszkańców w poszczególnych obszarach

Gmina Baborów	Liczba ludności	Sfera społeczna					Sfera techniczna	Sfera gospodarcza	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Strefa środowiska
		Bezrobocie	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym (osoby)	Potrzeba ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym (osoby)	Wydana liczba niebieskich kart	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych	Długość wyremontowanych chodników	Aktywność gospodarcza	Przedszkola	Występowanie przekroczeń dopuszczalnych norm dla stężenia O_3, PM10, B(a)P, PM2,5
		Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	Na 1000 osób	-
OBSZAR I	1411	35,43	0	0	2,12	39,68	806,52	12,75	47,48	KLASA C
OBSZAR II	1352	77,66	29,58	5,17	8,13	120,56	463,75	55,47	36,98	KLASA C
OBSZAR III	180	38,88	0	0	0	5,55	35	33,333	0	KLASA C
Babice	262	49,62	11,45	0,00	3,82	99,24	0	3,82	0	KLASA C

Boguchwałów	265	60,38	41,51	0,00	11,32	79,25	0	15,09	0	KLASA C
Czerwonków	299	3,34	0,00	0,00	6,69	80,27	0	3,34	0	KLASA C
Dziećmarów	271	73,80	0,00	0,00	0,00	103,32	0	22,14	0	KLASA C
Dzielów	195	15,38	0,00	0,00	5,13	112,82	0	30,77	0	KLASA C
Księże Pole	212	33,02	42,45	0,00	9,43	94,34	0	23,58	0	KLASA C
Raków	407	29,48	0,00	0,00	0,00	44,23	0	22,11	0	KLASA C
Sułków	215	69,77	18,60	13,95	4,65	139,53	0	23,26	0	KLASA C
Sucha Psina	327	48,93	6,12	0,00	6,12	94,80	0	30,58	0	KLASA C
Szczyty	90	11,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0	11,11	0	KLASA C
Tłustomosty	611	32,73	0,00	3,27	8,18	73,65	0	4,91	0	KLASA C

Danych zawartych w powyższej tabeli 22 nie da się porównać, dlatego należy je znormalizować, mianowicie odjąć od zmiennych ich średnie arytmetyczne, a następnie podzielić otrzymaną różnicę przez odchylenie standardowe. Jeżeli wysoka wartość wskaźnika jest zjawiskiem pozytywnym, wskaźnik po normalizacji należy pomnożyć przez (-1).

$$tij = \frac{xij - \acute{x}j}{Sj}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowana wskaźnika j dla obszaru i;

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla obszaru i;

$\acute{x}j$- średnia arytmetyczna wskaźnika j;

Sj– Odchylenie standardowe miernika j.

W kolejnym etapie należy zsumować wartości poszczególnych wskaźników w danych obszarach, aby otrzymać jeden wskaźnik syntetyczny.

$$Pi = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} tij$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnego wpływu zjawisk społecznych;

n- liczba wskaźników (cech);

t_{ij}- wartość wskaźnika j dla obszaru i.

Tabela 22. Wartości wskaźnika syntetycznego dla poszczególnych obszarów

Gmina Baborów	Liczba ludności	Sfera społeczna	Sfera techniczna	Sfera gospodarcza	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Strefa środowiskowa
OBSZAR I	1411	-0,83	-0,38	0,59	-2,77	KLASA C
OBSZAR II	1352	0,61	0,45	-2,53	-2,07	KLASA C
OBSZAR III	180	-0,86	0,45	-0,91	0,40	KLASA C
Babice	262	0,14	0,45	1,25	0,40	KLASA C

Boguchwałów	265	0,85	0,45	0,42	0,40	KLASA C
Czerwonków	299	-0,36	0,45	1,28	0,40	KLASA C
Dziećmarów	271	-0,06	0,45	-0,09	0,40	KLASA C
Dzielów	195	-0,17	0,45	-0,72	0,40	KLASA C
Księże Pole	212	0,59	0,45	-0,20	0,40	KLASA C
Raków	407	-0,67	0,45	-0,09	0,40	KLASA C
Sułków	215	1,32	0,45	-0,17	0,40	KLASA C
Sucha Psina	327	0,17	0,45	-0,71	0,40	KLASA C
Szczyty	90	-1,14	0,45	0,72	0,40	KLASA C
Tłustomosty	611	-0,05	0,45	1,17	0,40	KLASA C

Na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 obszar rewitalizacji jest to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Na podstawie powyższej analizy wskaźnikowej OBSZAR II został wyznaczony jako obszar rewitalizacji. Obszar II zamieszkuje 1352 osób, co stanowi 22,17% mieszkańców Gminy. Powierzchnia obszaru zabudowanego wynosi 157,53 ha, co stanowi 1,35% powierzchni Gminy.

Tabela 23 Występowanie problemów w poszczególnych sferach wśród obszarów zdegradowanych w mieście Baborów i sołectwach

Obszar/sołectwo		Sfera społeczna	Sfera techniczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Obszar objęty kryzysem
BABORÓW	Obszar I	0	0	1	0	1	0
	Obszar II	1	0	0	0	1	1
	Obszar III	0	0	0	1	1	0
SOŁECTWA	Babice	1	1	1	1	1	1
	Boguchwałów	1	1	1	1	1	1
	Czerwonków	0	1	1	1	1	0
	Dziećmarów	0	1	0	1	1	0
	Dzielów	0	1	0	1	1	0
	Księże Pole	1	1	0	1	1	0
	Raków	0	1	0	1	1	0
	Sułków	1	1	0	1	1	1
	Sucha Psina	1	1	0	1	1	1
	Szczyty	0	1	1	1	1	0
	Tłustomosty	0	1	1	1	1	0

3. Charakterystyka obszarów rewitalizacji

Obszar II zamieszkuje 1352 osób, co stanowi 22,17 % mieszkańców Gminy. Powierzchnia obszaru zabudowanego wynosi 157,53 ha, co stanowi 1,35 % powierzchni Gminy. Charakteryzuje się on kryzysowymi zjawiskami w strefie społecznej, technicznej oraz przestrzenno–funkcjonalnej. Analiza wskaźnikowa wykazała, na obszarze II największą liczbę bezrobotnych na 1000 osób w porównaniu do pozostałych obszarów w mieście. Niekorzystnie wyszły również dane dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym oraz potrzeby ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych również na obszarze II była najwyższa. Na ocenę obszaru II jako obszaru rewitalizacji miały również wpływ takie wskaźniki jak długość wyremontowanych chodników oraz liczba miejsc w przedszkolach. Na całym obszarze Gminy Baborów, a tym samym i opisywanym obszarze rewitalizacji zanotowano przekroczenia dopuszczalnych

poziomów substancji takich jak O_3, PM10, B(a)P, PM2,5, które w istotnym stopniu wpływają na zdrowie i jakość życia mieszkańców.

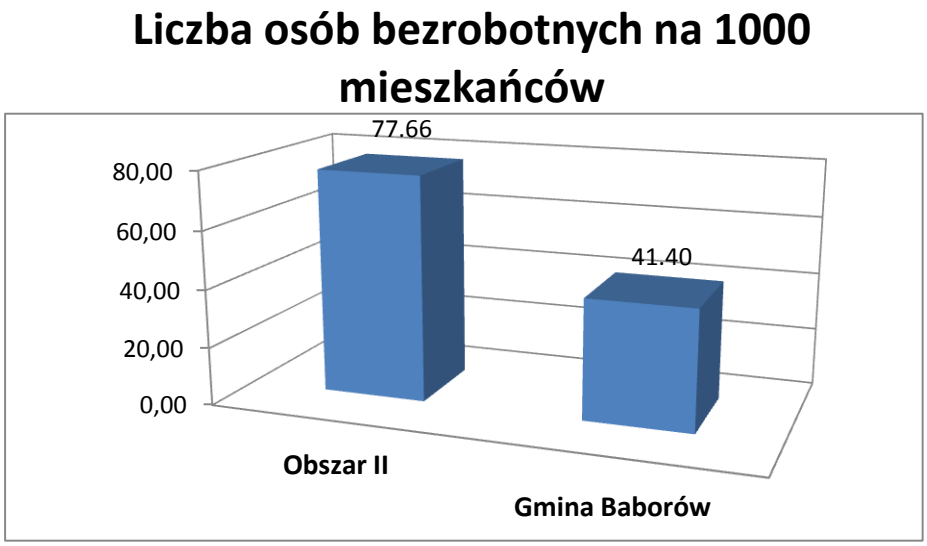

Wykres 11 Liczba osób bezrobotnych na Obszarze II i w gminie Baborów

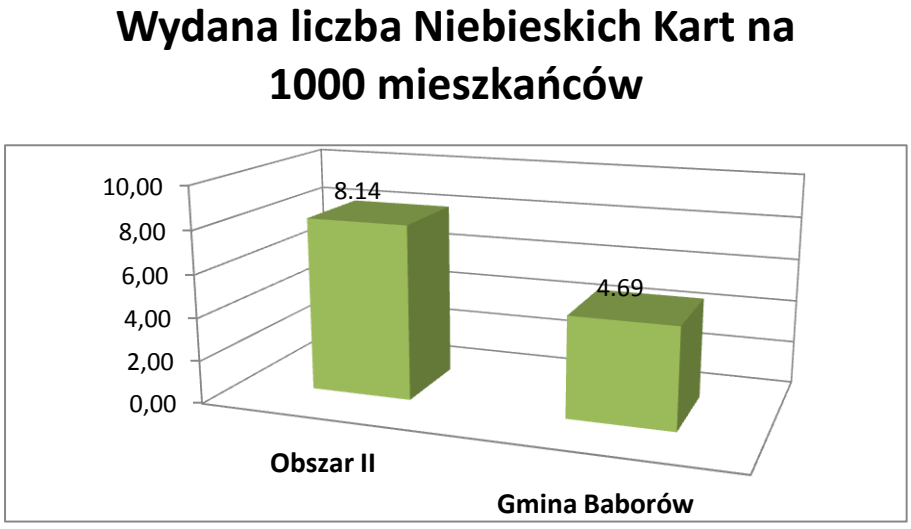

Wykres 12 Liczba wydanych Niebieskich Kart na 1000 mieszkańców

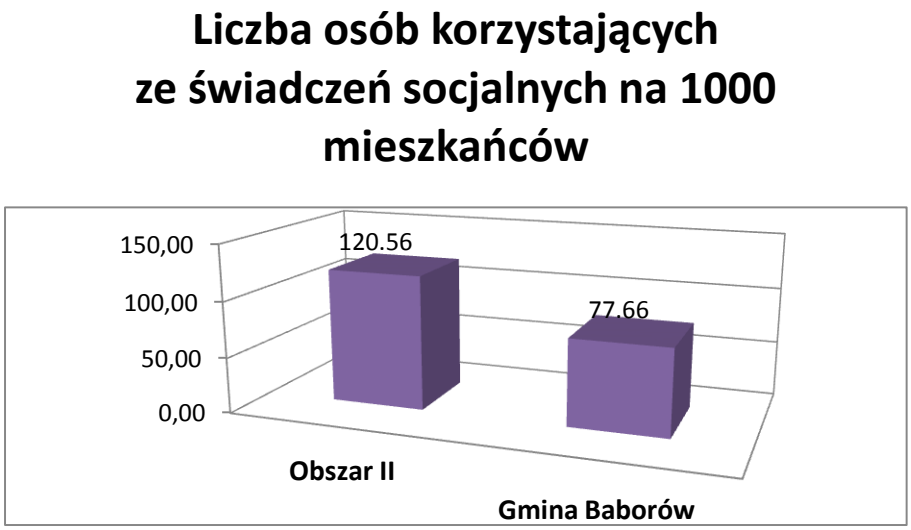

Wykres 13 Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych na 1000 mieszkańców

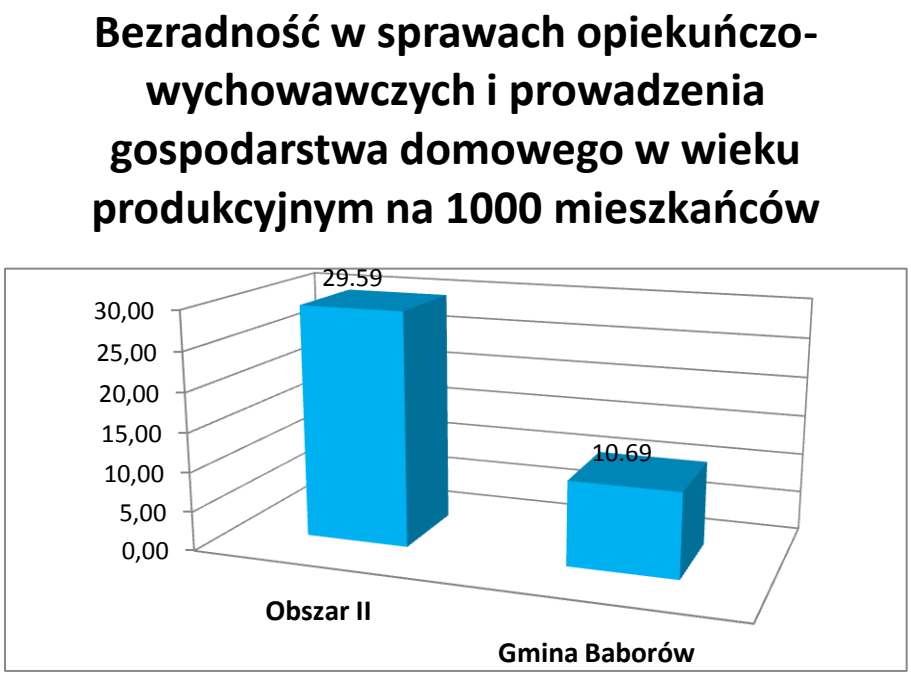

Wykres 14 Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców

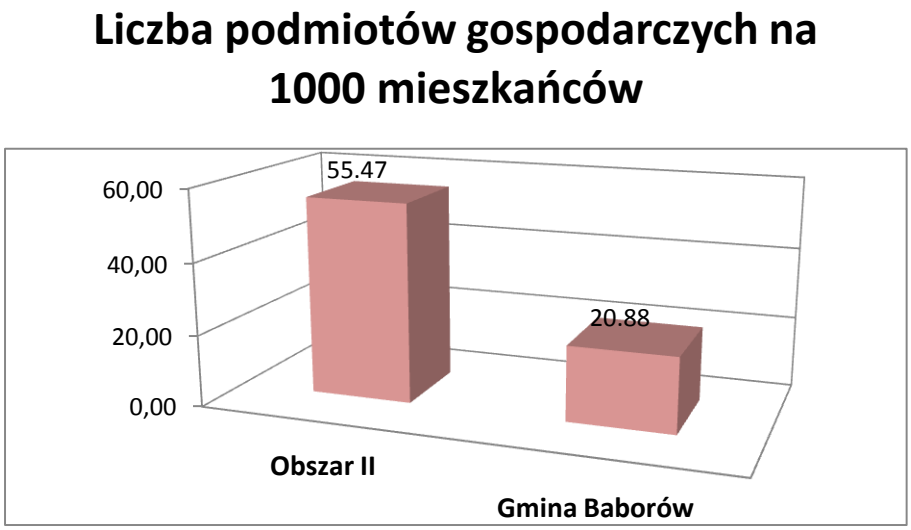

Wykres 15 Liczba przedmiotów gospodarczych w Gminie na 1000 mieszkańców

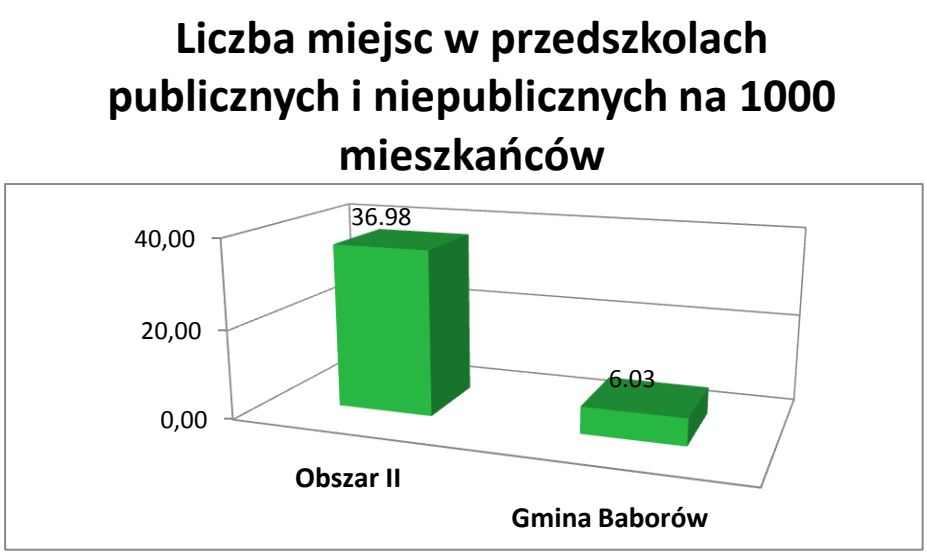

Wykres 16 Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych na 1000 mieszkańców

Cele dla obszaru rewitalizacji:

- zmniejszenie bezrobocia;
- wzrost integracji społecznej;
- poprawa jakości życia w gminie;
- poprawa sfery społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

4. Projekty rewitalizacyjne

PROJEKT I	
Nazwa	Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe – Stadion Sportowy
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Lokalizacja	Baborów, ul. Wąska, ul. Moniuszki, ul. Powstańców, ul. Głubczycka
Zakres zadań	• Przebudowa widowni (miejsca siedzące wraz z zadaszeniem) • Odnowienie ogrodzenia wraz z wymianą bramy • Budowa parkingu przy stadionie • Budowa widowni przy boisku piłki nożnej oraz montaż piłkochwytów • Przebudowa ul. Wąskiej oraz kładki na Psinie • Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami • Budowa ścieżek pieszo-rowerowych wokół boiska bocznego i boiska do piłki siatkowej plażowej • Wykonanie nasadzeń na terenie przy i wokół Stadionu Sportowego.
Szacunkowa wartość projektu	800 000zł (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Wzrost integracji społecznej – Liczba osób korzystających z obiektu miesięcznie: 200 • Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 200 • Poprawa sfery kulturalnej i sportowej – Wzrost liczby obiektów o znaczeniu kulturalnym i sportowym: o 1 • Poprawa stanu technicznego obiektów – wzrost liczby wyremontowanych obiektów: o 1

PROJEKT II	
Nazwa	Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe –Park Miejski
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Lokalizacja	Baborów, ul. Wąska, ul. Moniuszki, ul. Powstańców, ul. Głubczycka

Zakres zadań	• Wytyczenie i utwardzenie alejek parkowych, montaż krawężników, ławek i śmietników, odnowienie oświetlenia ulicznego • Montaż urządzeń rekreacyjnych: street workout, siłownia zewnętrzna • Wymiana podłogi oraz widowni amfiteatru • Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Szacunkowa wartość projektu	550 000zł (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Wzrost integracji społecznej – Liczba osób korzystających z obiektu miesięcznie: 200 • Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 200 • Poprawa sfery turystycznej, kulturalnej i edukacyjnej – Wzrost liczby obiektów o znaczeniu turystycznym, kulturalnym i edukacyjnym: o 1 • Poprawa stanu technicznego obiektów – wzrost liczby wyremontowanych obiektów: o 1

PROJEKT III	
Nazwa	Przyjazna Przestrzeń Miejska – Plac Zabaw
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Lokalizacja	Baborów, ul. Kościuszki
Zakres zadań	• Wymiana urządzeń oraz zagospodarowanie terenu wraz z fontanną • Montaż ławek, koszy na śmieci • Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Szacunkowa wartość projektu	80 000zł (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Wzrost integracji społecznej – Liczba osób korzystających z obiektu miesięcznie: 200 • Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 200 • Poprawa sfery turystycznej, rekreacyjnej – Wzrost liczby obiektów o znaczeniu turystycznym, rekreacyjnym: o 1 • Poprawa stanu technicznego obiektów – wzrost liczby wyremontowanych obiektów: o 1

PROJEKT IV	
Nazwa	Przyjazna Przestrzeń Miejska – kościół pw. św. Józefa oraz kultu św. Walentego
Podmiot realizujący	Parafia Narodzenia NMP, Miasto Baborów
Lokalizacja	Baborów, ul. Kościuszki, ul. Wiejska
Zakres zadań	• Prace rewitalizacyjne obiektu zabytkowego – kościoła pw. św. Józefa • Budowa drogi z wyznaczonym pasem parkingowym wzdłuż muru kościoła pw. św. Józefa • Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Szacunkowa wartość projektu	950 000zł (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Wzrost integracji społecznej – Liczba osób korzystających z obiektu miesięcznie: 100 • Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 100 • Poprawa sfery turystycznej, edukacyjnej – Wzrost liczby budynków o znaczeniu turystycznym, edukacyjnym: o 1 • Poprawa stanu technicznego obiektów – wzrost liczby wyremontowanych obiektów: o 1

PROJEKT V	
Nazwa	Przyjazna Przestrzeń Miejska – Mieszkania komunalne
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Lokalizacja	Baborów, ul. Kościuszki, ul. Wiejska
Zakres zadań	• Przebudowa na mieszkania komunalne obiektu dawnego ośrodka zdrowia • Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Szacunkowa wartość projektu	2 650 000zł (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 50 • Poprawa sfery społecznej – Wzrost liczby obiektów o znaczeniu społecznym: o 1 • Poprawa stanu technicznego obiektów – wzrost liczby wyremontowanych obiektów: o 1

PROJEKT VI	
Nazwa	Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe - Zagospodarowanie Terenów Podmokłych
Podmiot realizujący	Prywatny
Lokalizacja	Baborów, ul. Wąska, ul. Moniuszki, ul. Powstańców, ul. Głubczycka
Zakres zadań	b.d.
Szacunkowa wartość projektu	b.d. (środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 - 2020, działanie 10.2.)
Okres realizacji	2016-2023
Prognozowane rezultaty i ich ocena	• Wzrost integracji społecznej – Liczba osób korzystających z obiektu miesięcznie: 200 • Poprawa jakości życia w gminie – Zwiększenie zadowolenia mieszkańców z jakości życia w gminie: 200 • Poprawa sfery turystycznej – Wzrost liczby obiektów o znaczeniu turystycznym: o 1

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1	
Nazwa	Zwiększenie integracji społecznej
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Źródła finansowania	środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 – 2020- OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA, działanie 8.2.)
Zakres zadań	• Organizacja przedsięwzięć angażujących mieszkańców • Tworzenie organizacji zrzeszających mieszkańców • Tworzenie miejsc umożliwiających spotkania matek z dziećmi, oraz ich rówieśnikami, gdzie będą mogli dzielić się doświadczeniami • Utworzenie miejsc spotkań oraz umożliwiających zagospodarowanie czasu wolnego • Organizacja wydarzeń kulturalnych promujących gminę

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2	
Nazwa	Działania sportowe dla mieszkańców Baborowa
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Źródła finansowania	środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 – 2020- OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA, działanie 8.2.)
Zakres zadań	• Tworzenie grup sportowych, do których mieszkańcy będą mogli należeć i regularnie uczęszczać

	• Organizacja wydarzeń i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży z Baborowa

PRZEDSIĘWZIĘCIE 3	
Nazwa	Promocja Gminy
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Źródła finansowania	środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 – 2020- OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA, działanie 8.2.)
Zakres zadań	• Rozmieszczenie tablic informacyjnych o atrakcjach w gminie na jej obszarze i w województwie • Prowadzenie na bieżąco aktualizacji wydarzeń odbywających się w gminie • Organizacja wydarzeń kulturalnych o znaczeniu regionalnym • Promocja regionalnych potraw i kultury

PRZEDSIĘWZIĘCIE 4	
Nazwa	Wsparcie dla osób bezrobotnych
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Źródła finansowania	środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 – 2020- OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA, działanie 8.2.)
Zakres zadań	• wsparcie oraz pomoc w obszarze określenia ścieżki zawodowej • instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji • instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia • rozwój przedsiębiorczości (warsztaty i działania ukierunkowane na innowacje, przygotowywanie biznes planów).

PRZEDSIĘWZIĘCIE 5	
Nazwa	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Podmiot realizujący	Miasto Baborów
Źródła finansowania	środki własne, dotacje: RPO OPOLSKIE 2014 – 2020- OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA, działanie 8.2.)
Zakres zadań	• Poprawa warunków estetycznych gminy, • Organizacja szkoleń umożliwiających wyeliminowanie zjawiska wykluczenia społecznego • Zapewnienie równego dostępu do kultury, edukacji, rekreacji

6. Komplementarność projektów

PROJEKT	PROJEKT KOMPLEMENTARNY
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe – Stadion Sportowy	Zwiększenie integracji społecznej Działania sportowe dla mieszkańców Baborowa Promocja Gminy Wsparcie dla osób bezrobotnych Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe - Zagospodarowanie Terenów Podmokłych	Zwiększenie integracji społecznej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe – Park Miejski	Zwiększenie integracji społecznej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Przyjazna Przestrzeń Miejska – Plac Zabaw	Zwiększenie integracji społecznej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Przyjazna Przestrzeń Miejska – kościół pw. św. Józefa oraz kultu św. Walentego	Promocja Gminy Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Wsparcie dla osób bezrobotnych
Przyjazna Przestrzeń Miejska – Mieszkania komunalne	Zwiększenie integracji społecznej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Mechanizmy służące zapewnieniu komplementarności Programu Rewitalizacji

Komplementarność jest jednym z aspektów Programu Rewitalizacji. Połączenia pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować mogą dużo lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem finansowania przeznaczonego na rewitalizacje. Wedle Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowywaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródłem finansowania.

- **Komplementarność przestrzenna**- Wszystkie projekty rewitalizacyjne, realizowane na danym obszarze rewitalizacji, jak i zlokalizowane poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji, są rozwiązaniem problemów danego terenu. Dzięki wzajemnym powiązaniom pomiędzy projektami, skutki widoczne będą na całym obszarze. Cześć z nich dotyczy obiektów użyteczności publicznej, przez co użytkować je będą mogli mieszkańcy zarówno całej gminy, jak i regionu. Ich realizacja będzie przeciwdziałać

przenoszeniu problemów na inne części miasta i gminy oraz negatywnym zmianom w strukturach społeczeństwa jak na przykład segregacja społeczna, czy wykluczenie.

● **Komplementarność problemowa** - Wszystkie projekty rewitalizacyjne wymagają analizy pod kątem ich wzajemnego dopełnienia się pod względem tematycznym. Istotnym jest, aby program rewitalizacji oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych sferach (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej). W tym aspekcie komplementarności kluczowe jest celne określenie pożądanych efektów rewitalizacji. Zebranie danych dotyczących stanu kryzysowego pozwoli na precyzyjne dobranie wskaźników opisujących uzyskane rezultaty. Skuteczna komplementarność problemowa wiąże się z koniecznością powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych obszarach, rezultatem czego jest lepsza koordynacja tematyczna i organizacyjna działań administracji.

● **Komplementarność proceduralno- instytucjonalna** - wskazuje potrzebę zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na sprawne i skuteczne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle. Określenie systemu zarządzania i wdrażania opisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest konieczne do rzetelnego i pełnego wykorzystania narzędzi finansowych i instytucjonalnych.

● **Komplementarność międzyokresowa** - Dokonując przeglądu pod kątem okresu finansowania, dużą uwagę zwraca się na ciągłość programową (polegającą na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013). Jest to ważnym aspektem, ze względu na to iż wnioski ewaluacji mogą posłużyć jako sygnalizacja kierunku zmian do wprowadzenia przy projektach programowanych na lata 2014- 2020. Na wsparcie przewidzianych projektów w obecnej perspektywie finansowej ma wpływ doświadczenie z poprzednich okresów.

● **Komplementarność źródeł finansowania** - projekty rewitalizacyjne, zawarte w programie rewitalizacji opierają się na konieczności płynnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS. Koordynacja i spójność projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest niezbędna dla osiągnięcia korzystnych

rezultatów dla obszarów zdegradowanych. Komplementarność finansowa oznacza również możliwość wiązania prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

7. Harmonogram realizacji programu

Aby móc monitorować postępy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także osiągane rezultaty należy sprawdzać czy zadania są realizowane zgodnie z harmonogramem zawartym w poniższej tabeli

PROJEKT	TERMIN REALIZACJI
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe – Stadion Sportowy	2016-2023
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe - Zagospodarowanie Terenów Podmokłych	2016-2023
Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe –Park Miejski	2016-2023
Przyjazna Przestrzeń Miejska – Plac Zabaw	2016-2023
Przyjazna Przestrzeń Miejska – kościół pw. św. Józefa oraz kultu św. Walentego	2016-2023
Przyjazna Przestrzeń Miejska – Mieszkania komunalne	2016-2023

8. System wdrażania Programu Rewitalizacji

Aby móc wdrożyć Lokalny Program Rewitalizacji Baborowa na lata 2016-2023 należy najpierw przyjąć go uchwałą Rady Miasta. Sprawozdania z realizacji planowanych inwestycji i okresowej realizacji Programu należy kierować do Rady Miasta. Projekt niniejszego dokumentu również należało skonsultować z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, aby stwierdzić, czy jest konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wprowadzenie w życie działań z Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania partnerów z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Organy gminy Baborów, aby właściwie zarządzać Programem Rewitalizacji powinny go ukierunkować, uchwalać, kontrolować i oceniać z punktu widzenia strategii rozwoju.

Opracowane projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą co pewien czas przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym, a ich zakres i odbiorcy będą zależeć od sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, potrzeb mieszkańców obszarów kryzysowych, zaangażowania podmiotów lokalnych, budżetu gminy oraz możliwych środków zewnętrznych.

Do zadań władz miasta będzie należeć zapewnienie partycypacji społecznej w zakresie realizacji projektów rewitalizacyjnych. Umożliwi to mieszkańcom wywarcie wpływu na stan przestrzeni wokół siebie. Jest to istotny element procesu rewitalizacji, gdyż lokalna społeczność jest najlepszym źródłem informacji na temat problemów i potrzeb ludności zamieszkującej tereny zdegradowane. Warto zachęcić do udziału w procesie organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, przedsiębiorców, spółdzielnie, a także mieszkańców gminy.

Aby osiągnąć cele zawarte w Programie Rewitalizacji, a także aby został on należycie przeprowadzony należy m.in.:

- zbierać informacje od mieszkańców terenów zdegradowanych, a przede wszystkim rewitalizowanych, na temat postępu procesu rewitalizacji;
- przekazywać informacje o zakończonych i wdrażanych projektach rewitalizacyjnych przekazywane poprzez tablice ogłoszeń oraz stronę internetową gminy Baborów;
- organizować spotkania, warsztaty, konsultacje projektów;
- udostępniać informatory, ulotki, informacje w prasie.

9. Monitorowanie i ocena Programu Rewitalizacji

Aby proces rewitalizacji był odpowiednio przeprowadzany niezbędne jest stosowanie systemu monitorowania etapów jego realizacji. Nadzór polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu informacji o realizacji przyjętych projektów. Analiza zarówno danych ilościowych jak i jakościowych pozwoli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wczesne wykrycie niezgodności, a także pozwoli na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji. Można wyróżnić formy monitorowania takie jak:

- bieżąca inspekcja wykonywanych w danym momencie inwestycji, gromadzenie danych dotyczących postępów w ich realizacji, a także zapewnieniu zgodności z założeniami i harmonogramem Programu Rewitalizacji;

- kontrola finansowania projektów oraz trwałości planowanych rezultatów. Dodatkową funkcją monitoringu będzie współpraca z działaczami udzielającymi się w procesie rewitalizacji w celu uzyskania informacji o możliwych źródłach finansowania zewnętrznego inwestycji.

  Wyznaczony przez Burmistrza Baborowa zespół ds. rewitalizacji będzie przeprowadzać ocenę. Będzie pośredniczyć w kontaktach interesariuszy z organami gminy. Zespół ds. rewitalizacji będzie mieć za zadanie ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów, a także rocznego podsumowania z realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji. Na zakończenie planowanego terminu realizacji programu, konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowej oceny zrealizowania założeń a także porównania osiągniętych rezultatów z sytuacją z przed wprowadzeniem programu

10. Udział społeczeństwa w procesie rewitalizacji

Istotnym aspektem rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Aktywowanie i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi w prowadzeniu długofalowego rozwoju obszarów zdegradowanych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

W proces rewitalizacji gminy Baborów partycypacja społeczna wpisana została jako fragment działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Bierze w nim udział społeczeństwo rozumiane zarówno jako ogół mieszkańców, jak i w znaczeniu określonych grup społecznych, wśród których w przypadku Baborowa w sposób szczególny należy uwzględnić przedsiębiorców.

<u>Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji:</u>

Proces diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Baborów oraz społecznego odbioru zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, której ideą jest włączanie mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przedsięwzięć i aktywności, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji na wyznaczonych podczas

konsultacjach obszarach. Twórcy dokumentu od samego początku kładli nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

Dla poznania rzeczywistych i najbardziej istotnych potrzeb mieszkańców gminy, zarówno w zakresie rewitalizacji technicznej (remontów, adaptacji, ulepszeń, itp.), jak i ożywienia gospodarczego oraz działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, przeprowadzono zestaw działań konsultacyjnych, poczynając od badań ankietowych, warsztatów, poprzez konsultacje ich wyników oraz założeń LPR z Radą Gminy, aż do późniejszej weryfikacji adekwatności proponowanych działań w procesie konsultacji społecznych gotowego dokumentu.

Pierwszym krokiem w diagnozowaniu sytuacji na obszarze gminy było przeprowadzenie dwóch ankiet:

1) skierowanej do wszystkich mieszkańców (pytano w niej m.in. o najważniejsze problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe, dostępność usług publicznych, ocenę życia w gminie, priorytetowe działania lokalne);
2) skierowanej do lokalnych przedsiębiorców (pytano w niej o kluczowe problemy oraz priorytetowe działania, ocenie jakościowej poddano szereg zagadnień zgrupowanych w takich obszarach tematycznych jak: gospodarka, infrastruktura techniczna, edukacja, zdrowie, strefa przestrzenna, środowisko, bezpieczeństwo, strefa społeczna, kultura, turystyka i rekreacja, promocja.

Kolejny krok stanowiły zorganizowane w Urzędzie Miejskim spotkania informacyjne dla mieszkańców. Był to moment szerokiego zaprezentowania idei rewitalizacji, osadzenia w kontekście strategicznym procesów rozwojowych gminy, a także pokazania dobrych i złych praktyk działań rewitalizacyjnych. Podczas spotkań mieszkańcy mieli możliwość uzyskania informacji odnośnie planowanych działań oraz wnoszenia uwag ustnych.

Opracowane wyniki ankiet i spotkań dla mieszkańców i nałożone na to eksperckie analizy ilościowe w układzie jednostek urbanistycznych, pozwoliły wskazać te tereny, w których suma negatywnych zjawisk społecznych oraz towarzyszących im zjawisk gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych wskazuje na to, że obszar ten można uznać za zdegradowany.

Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji zostanie poddany konsultacjom społecznym.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do wdrażania projektów rewitalizacyjnych niezbędna jest również udana współpraca pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym. Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w trzech zintegrowanych wymiarach:

- Merytorycznym poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów;
- Organizacyjnym polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- Finansowym opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno- prywatnego.

Dla pełniejszego zrealizowania zasad partnerstwa warto wykorzystać następujące instrumenty:

- wykorzystanie stron internetowych gminy m.in. do informowania o warunkach włączenia się do Programu z nowymi działaniami i projektami oraz informowania o możliwości pozyskania środków na projekty związane z celami rewitalizacji;
- inicjowanie i organizowanie dyskusji publicznej, związanej z istotnymi fazami procesu rewitalizacji, bądź zmianami mogącymi wpłynąć na jego realizację z udziałem: przedstawicieli władz, regionu, instytucji uczestniczących w realizacji polityki regionalnej i innych zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych (przedstawicieli organizacji pozarządowych, nauki, kultury, biznesu, samorządów zawodowych, itp.).

Wsparcie beneficjentów działań rewitalizacyjnych odbywać się może z wykorzystaniem takich instrumentów jak:

- szkolenia i seminaria, na temat m.in. zarządzania projektami, monitorowania realizacji projektów, zasad finansowania projektów;
- nadzór i wsparcie (organizacyjne, doradcze, techniczne) Beneficjentów Zewnętrznych Programu Rewitalizacji przy wypełnianiu obowiązków promocyjnych, związanych

z unijnym źródłem finansowania, takich jak przygotowanie, zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Wśród instrumentów włączających mieszkańców w działania rewitalizacyjne można wymienić:

- festyny, święta sołectw;
- warsztaty dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz wspólnego podejmowania nowych form aktywności realizowane z uwzględnieniem technik partycypacyjnych (np. narada obywatelska, spacery badawcze);
- lekcje w szkołach poświęcone rozwojowi społeczno-gospodarczemu i rewitalizacji;
- konkursy na koncepcje urbanistyczno-architektoniczne zagospodarowania terenów rewitalizowanych;
- uroczystości związane z zakończeniem realizacji projektu.

Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów Lokalnego Programu Rewitalizacji :

Ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji opartą na wskaźnikach oraz opinie mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie oceny rewitalizacji uwzględnia aktywny udział mieszkańców poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych.

Wśród form i narzędzi aktywnego włączenia mieszkańców w ocenę efektów Lokalnego Programu Rewitalizacji wykorzystywanych na końcowym etapie wymienić należy:

- badania sondażowe na temat oceny procesów rewitalizacji;
- ankiety z wykorzystaniem mediów społecznościowych;
- debatę z władzami publicznymi na temat rewitalizacji;
- debaty publiczne;
- warsztaty sektorowe;
- festyny, święta miejscowości połączone z prezentacją efektów rewitalizacji;
- spacery rewitalizacyjne;
- warsztaty z mieszkańcami.

11. Diagnoza problemów w gminie na podstawie badań ankietowych mieszkańców

W związku z przystąpieniem Gminy Baborów do opracowania programu rewitalizacji konieczne było przeprowadzenie badania wśród mieszkańców miasta oraz lokalnych przedsiębiorców na temat priorytetowych celów rewitalizacji. Wyniki badań przedstawione zostały w raporcie badawczym. Badania przeprowadziła firma ALSTAT z Poznania na zlecenie Miasta Baborowa w sierpniu 2016 roku. W ramach badania przeprowadzono dwa niezależne badania wśród mieszkańców Baborowa oraz wśród lokalnych przedsiębiorców. Na potrzeby badania stworzono dwa odrębne kwestionariusze ankiet skierowane do wymienionych grup badawczych. Badania przeprowadzono na próbie wskazanej przez Zamawiającego, wynoszącej dla mieszkańców N=70, natomiast dla przedsiębiorców N=30. Zgodnie z zaakceptowaną koncepcją metodologiczną, badanie wśród mieszkańców Baborowa zostało zrealizowane techniką wywiadu bezpośredniego – osobistego z wykorzystaniem skategoryzowanego papierowego wywiadu kwestionariuszowego PAPI. Badanie wśród przedsiębiorców przeprowadzono z wykorzystaniem techniki CATI – wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo. Każdy badany respondent odpowiadał na wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety. Kwestionariusze ankiety, znajdujące się w załączniku niniejszego raportu składały się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta.

11.1. Ocena warunków i jakości życia w Baborowie

Szczegółowej analizie poddano także ogólne warunki życia w mieście Baborów oraz jakość życia w mieście. Zgodnie z prezentowanymi danymi mieszkańcy Baborowa pozytywnie oceniają warunki życia w mieście. Według danych ponad połowa respondentów – łącznie 58,6% jest zadowolonych z warunków życia w Baborowie, w tym 48,6% jest raczej zadowolonych, natomiast 10,0% jest zdecydowanie zadowolonych. Więcej niż co piata badana osoba – 21,4% nie jest zadowolona z warunków życia w mieście, w tym 20,0% jest raczej niezadowolona z ogólnych warunków życia w mieście. Część respondentów – 20,0% nie ma zdania na temat warunków życia w Baborowie.

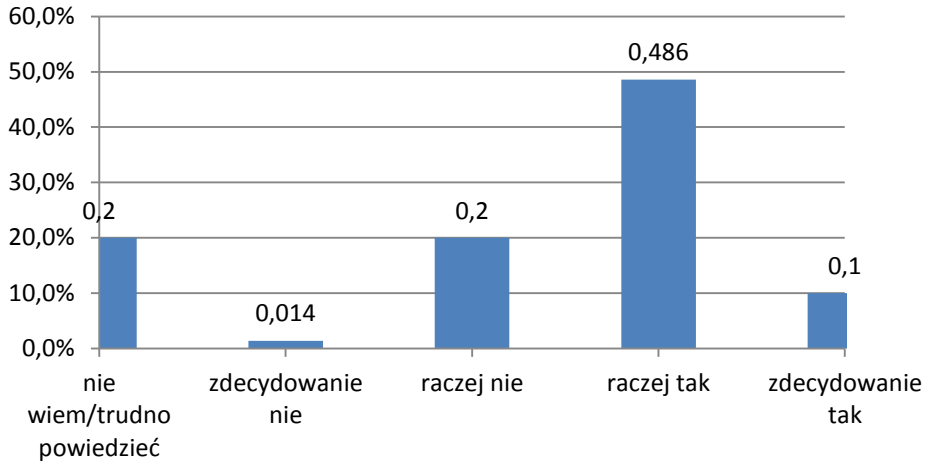

Rysunek 9. Zadowolenie mieszkańców z warunków życia w Baborowie (N=70, w%)

Badanych mieszkańców zapytano o pozytywne i negatywne aspekty życia w Baborowie. Okazuje się, że najważniejszą zaletą życia w Baborowie jest bezpieczeństwo. Na taki aspekt zwróciło uwagę 15,6% badanych mieszkańców. Dla respondentów niewątpliwą zaletą życia w Baborowie jest także atmosfera samego miasta – atmosfera spokoju, przyjaźnie nastawionych mieszkańców – 11,1% wskazań. Mieszkańcy cenią sobie także charakter małego miasta jakim jest niewątpliwie Baborów. Takie opinie wskazało także 11,1% badanych. Według pozyskanych danych wynika, że respondenci są również zadowoleni z tego, że mają pracę w mieście – 6,7%. Do pozytywnego aspektu związanego z życiem w Baborowie zaliczyć można także posiadanie rodziny na miejscu – 4,4% wskazań. Badani zwracali uwagę także na dużą liczbę terenów zielonych – 4,4% oraz znaczną liczbę wydarzeń kulturalnych – 4,4%. Mieszkańcy są także zadowoleni z warunków życia w mieście ze względu na jego lokalny charakter (wszędzie jest blisko) – 2,2%, przyzwyczajenie do miasta – 2,2%, świeżego powietrza - 2,2% wskazań oraz z faktu, że miasto jest przyjazne dla osób starszych – 2,2%. Badani mieszkańcy, którzy nie są zadowoleni z warunków życia w mieście w największym stopniu wskazywali na takie negatywne aspekty funkcjonowania jak: brak miejsc pracy - 20,0%. Problemem jest także brak w Baborowie miejsc rekreacyjnych, miejsc do wypoczynku z rodziną – 4,4% odpowiedzi. Zdaniem badanych w Baborowie brakuje mieszkań – 2,2% oraz wydarzeń kulturalnych - 2,2%.

Mieszkańcy oceniają jakość życia w mieście Baborów „przeciętnie". Taką ocenę wskazała ponad połowa respondentów – 58,6%. Wysoko jakość życia w Baborowie ocenia co trzecia

ankietowana osoba – 32,9%, w tym 28,6% badanych wskazało ocenę „raczej wysoko", natomiast 4,3% „bardzo wysoko". Negatywnie jakość życia oceniło łącznie 8,6% badanych.

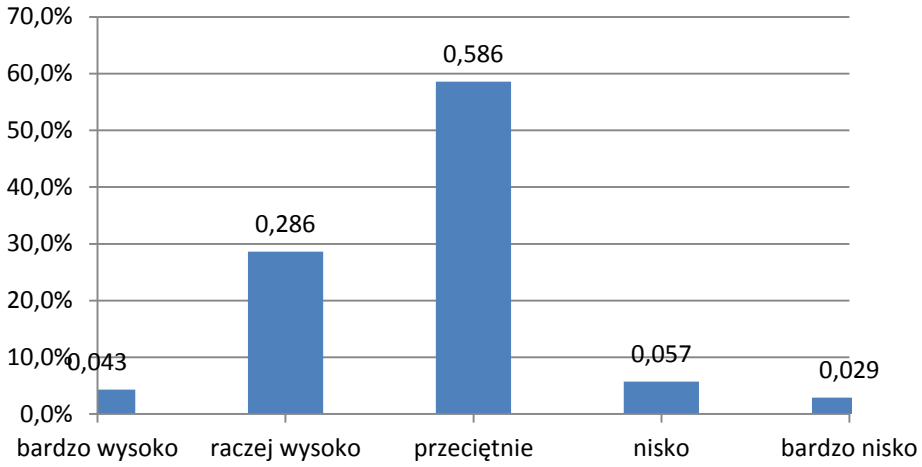

Rysunek 10. Jakość życia w mieście Baborowie wg mieszkańców (N=70, w%)

Na pozytywną ocenę jakości życia w Baborowie wpływa w opinii mieszkańców – bezpieczeństwo w mieście, struktura organizacji miasta, zaangażowanie gminy w poprawę jakości życia mieszkańców, inwestycje w infrastrukturę, dostęp do sklepów i szkół. Okazuje się, że badani mieszkańcy są najbardziej zadowoleni z dostępu do sklepów – 16,0% wskazań. Dla respondentów niewątpliwą zaletą życia w Baborowie jest duża liczba terenów zielonych – 8,0%, lokalny charakter miasta - wszędzie jest blisko – 8,0% wskazań oraz bezpieczeństwo w mieście – 4,0%. Do pozytywnych aspektów zaliczono także przyjazną atmosferę – 2,0%, dużą liczbę imprez kulturalnych – 2,0% oraz świeże powietrze – 2,0%.

Na negatywną lub przeciętną ocenę jakości życia w Baborowie wpływa w opinii mieszkańców – wysoki poziom bezrobocia, brak lub mała liczba miejsc pracy w mieście, brak pracy dla młodych ludzi, brak dużych zakładów pracy – 24,0% opinii. Dużym problemem, który rzutuje na negatywną ocenę warunków życia w Baborowie jest mała liczba wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, brak miejsc do wypoczynku, mało miejsc rozrywki dla osób młodych – 16,0% opinii. Do negatywnej oceny jakości życia w mieście zaliczyć należy także opinie dotyczące: braku rozwoju miasta, braku perspektyw rozwojowych miasta – 8,0%, zaniedbane ulice – 2,0%, brak przemysłu – 2,0%, niski standard życia – 2,0%, zaniedbana stara architektura – także 2,0% wskazań.

11.2. Ocena warunków życia w Baborowie pod względem możliwości wypoczynku i rekreacji, warunków mieszkaniowych, czystości i porządku, dostępności do terenów zielonych oraz bezpieczeństwa mieszkańców.

Poza ogólną oceną warunków i jakością życia w mieście Baborów uczestnicy badania dokonali także oceny poszczególnych aspektów związanych z warunkami życia w mieście. Respondenci oceniali możliwości wypoczynku i rekreacji, warunki mieszkaniowe, czystość i porządek w mieście, dostęp do terenów zielonych oraz poczucie bezpieczeństwa. Każdy z tych elementów składających się na globalną ocenę jakości życia w mieście podlegał ocenie badanych według oceny od bardzo nisko do bardzo wysoko. Zgodnie z przedstawionymi danymi mieszkańcy Baborowa zdecydowanie najwyżej ocenili bezpieczeństwo mieszkańców – łącznie 91,4% pozytywnych wskazań. Wysoko oceniono także czystość i porządek w mieście – 68,6% pozytywnych opinii oraz dostępność do terenów zielonych - suma wysokich ocen (bardzo wysoko oraz wysoko) wyniosła – 65,7%. Przeciętnie badani ocenili warunki mieszkaniowe w Baborowie – odsetek pozytywnych ocen wyniósł 35,7%. Najniżej badani ocenili możliwość wypoczynku i rekreacji w Baborowie tylko 18,6% pozytywnych ocen.

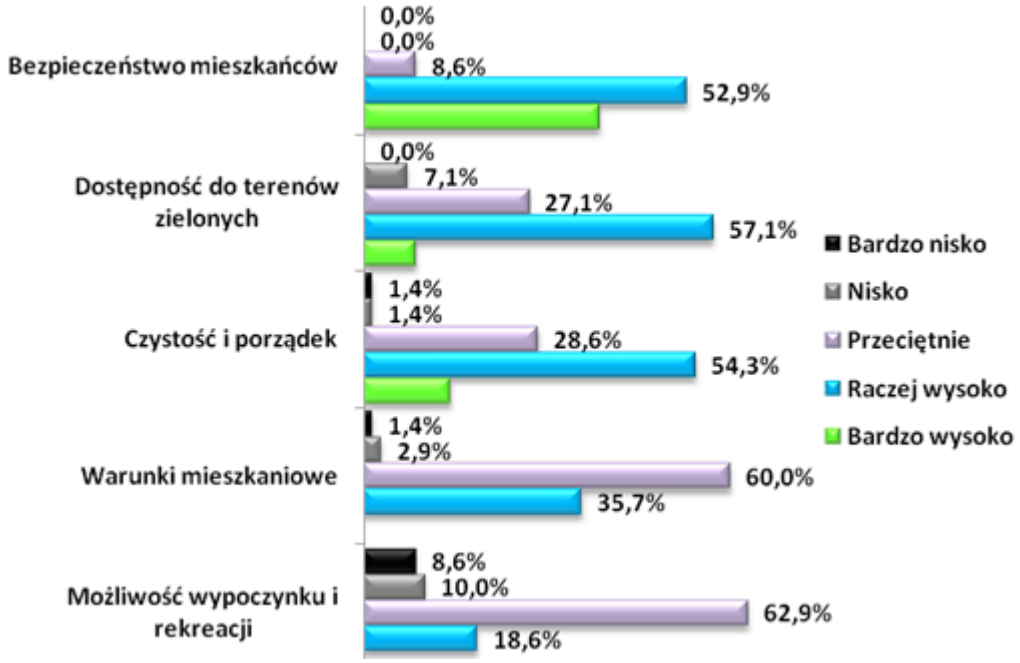

Rysunek 11 Ocena warunków życia w Baborowie pod względem możliwości wypoczynku i rekreacji, warunków mieszkaniowych, czystości i porządku, dostępności do terenów zielonych oraz bezpieczeństwa mieszkańców. (N=70, w%).

11.3. Problemy występujące w Baborowie

Jednym z celów rewitalizacji jest wskazanie obszarów wymagających naprawy. W związku z powyższym postanowiono zapytać mieszkańców o problemy występujące w mieście Baborów. Uczestnikom badania przedstawiono szczegółowy zakres problemów o charakterze społecznym, infrastrukturalnym oraz gospodarczym. Każdy z badanych mógł wskazać maksymalnie 5 najważniejszych problemów, dlatego suma przedstawionych odpowiedzi jest większa niż 100%. Poniżej zaprezentowano tabelę z pełną listą wskazywanych problemów w Baborowie. Według opinii mieszkańców najważniejszym problemem, który może generować inne problemy społeczne jest bezrobocie. Problem bezrobocia wymieniło aż 65,7% respondentów. Inne istotne dla mieszkańców problemy to: niska atrakcyjność centrum miasta – 47,1% wskazań oraz zły stan chodników i dróg 41,4% opinii. Ważne i uciążliwe problemy dotyczą także braku oferty kulturalno – rozrywkowo - sportowej w mieście. Mieszkańcom Baborowa brakuje: imprez organizowanych dla mieszkańców – 31,4% wskazań, obiektów kulturalnych – 30,0% oraz obiektów sportowych – 28,6%. Ankietowani mieszkańcy Baborowa uznali za ważne także takie problemy jak: problem uzależnień – 27,1%, zbyt mała liczba miejsc spędzania czasu wolnego – 24,3% oraz zbyt mała liczba miejsc aktywizacji młodzieży – 22,9%. W opinii badanych w mieście brakuje także miejsc zabaw dla dzieci – 15,7%. Problemem są również zbyt małe zasoby mieszkaniowe – 12,9% wskazań. Lista wszystkich problemów występujących w mieście przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 24 Problemy występujące w Baborowie. (N=70, w%)

	Ilość	**Procent**
Wysokie bezrobocie	46	65,70%
Niska atrakcyjność centrum miasta	33	47,10%
Zły stan dróg i chodników	29	41,40%
Zbyt mała liczba imprez organizowanych dla mieszkańców	22	31,40%

Zbyt mała liczba obiektów kulturalnych	21	30,00%
Zbyt mała liczba obiektów sportowych	20	28,60%
Problem uzależnień	19	27,10%
Zbyt mała liczba miejsc spędzania czasu wolnego	17	24,30%
Zbyt mała liczba miejsc aktywizacji młodzieży	16	22,90%
Zbyt mała liczba miejsc zabaw dla dzieci	11	15,70%
Małe zasoby mieszkaniowe	9	12,90%
Zły stan infrastruktury mieszkaniowej	6	8,60%
Zbyt mała liczba terenów zielonych (np. parków, skwerów)	6	8,60%
Zdegradowana przestrzeń publiczna (place, budynki użyteczności publicznej, tereny zielone, tereny rekreacyjne)	5	7,10%
Niewystarczające oświetlenie w miejscach publicznych	3	4,30%
Niskie poczucie bezpieczeństwa w miejscach publicznych	2	2,90%
Brak poczucia bezpieczeństwa	1	1,40%

11.4. Deficyty w infrastrukturze miejskiej oraz w wydarzeniach kulturalno-społecznych w Baborowie

Uzupełnieniem pytania dotyczącego problemów występujących w Baborowie było pytanie dotyczące deficytów w zakresie obiektów infrastruktury miejskiej oraz wydarzeń kulturalno-społecznych w mieście. Każdy uczestnik badania mógł wskazać maksymalnie 5 obiektów lub wydarzeń, których brakuje w mieście, stąd też suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%. Blisko połowa respondentów – 48,6% uważa, że w Baborowie brakuje toalet publicznych. Istotne problemy wskazane przez ankietowanych to także brak imprez kulturalnych dla mieszkańców – 45,7%, brak lub niewystarczająca liczba stojaków na rowery – 34,3% wskazań, brak miejsc rozrywki, klubów dla osób starszych – 30,0%, brak klubów dla młodzieży – 25,7%, brak kawiarni i restauracji – 24,3% oraz brak miejsc rozrywki dla dzieci – 21,4% odpowiedzi. Istotne deficyty w infrastrukturze miejskiej oraz w zakresie wydarzeń i miejsc w Baborowie to: brak koszy na śmieci – 17,1%, brak hoteli, pensjonatów – miejsc noclegowych – 17,1%, brak miejsc spacerowych – ścieżek rekreacyjnych – 15,7%, brak miejsc rozrywki dla osób niepełnosprawnych – 14,3% oraz brak galerii artystycznych w mieście – 10,0%. Pozostałe obiekty i wydarzenia wskazał mniejszy odsetek badanych

mieszkańców Baborowie. Wykaz wszystkich obiektów i wydarzeń, których brakuje w Baborowie przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 25. Jakich obiektów infrastruktury miejskiej, jakich wydarzeń, jakich usług brakuje w Baborowie (N=70, w%)

	Ilość	**Procent**
Toalet publicznych	**34**	**48,6%**
Imprez kulturalnych dla mieszkańców	**32**	**45,7%**
Stojaków na rowery	**24**	**34,3%**
Miejsc rozrywki, klubów dla osób starszych	**21**	**30,0%**
Klubów dla młodzieży	**18**	**25,7%**
Kawiarni, restauracji	**17**	**24,3%**
Miejsc rozrywki dla dzieci	**15**	**21,4%**
Koszy na śmieci	**12**	**17,1%**
Hoteli, pensjonatów	**12**	**17,1%**
Miejsc spacerowych, ścieżek rekreacyjnych	**11**	**15,7%**
Miejsc rozrywki dla osób niepełnosprawnych	**10**	**14,3%**
Galerii artystycznych	**7**	**10,0%**
Latarni	**6**	**8,6%**
Ławek	**5**	**7,1%**
Pomników, elementów małej architektury, rzeźbiarskich	**5**	**7,1%**
Zieleni, terenów zielonych	**3**	**4,3%**
Sklepów	**3**	**4,3%**
Punktów usługowych	**3**	**4,3%**
Świetlic dla dzieci, przedszkoli	**3**	**4,3%**

11.5. Najbardziej zaniedbane, zdegradowane obiekty lub obszary w Baborowie

Do najbardziej zaniedbanych obiektów lub obszarów na terenie Baborowa zdaniem mieszkańców należą przede wszystkim budynek Ratusza w Baborowie oraz budynek byłego ośrodka zdrowia – budynek przychodni. Wymienione obiekty w Baborowie wymieniła największa grupa badanych mieszkańców odpowiednio 19,7% oraz 18,0%. Do zdegradowanych obszarów, badani zaliczyli także: ul. Rynek – 16,4% wskazań, chodniki, ulice prowadzące do centrum miasta – 14,8%, budynek dworca PKP – 11,5% oraz ul. Opawska – 6,6%. Wszystkie pozostałe obiekty i obszary wymienione przez respondentów przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 26. Które obiekty lub obszary (ulice, place, budynki, miejsca) w Baborowie są Pani/Pana zdaniem najbardziej zaniedbane?

Najbardziej zaniedbane obiekty lub obszary (ulice, place, budynki, miejsca) w Baborowie.	**Ilość**	**%**
Budynek Ratusza	12	19,7%
Budynek byłego ośrodka zdrowia - przychodnia	11	18,0%
ul. Rynek	10	16,4%
Chodniki, ulice prowadzące do centrum miasta	9	14,8%
Dworzec PKP	7	11,5%
ul. Opawska	4	6,6%
Remont dróg i chodników	2	3,3%
Hotel obok dworca	1	1,6%
Budynek szkoły	1	1,6%
Cukrownia	1	1,6%
Elewacje budynków znajdujących się na rynku	1	1,6%
Opuszczone budynki na terenie miasta	1	1,6%
Remont zabytków znajdujących się w mieście	1	1,6%

11.6. Obiekty lub obszary do rewitalizacji w Baborowie

Jednym z kluczowych zagadnień związanych z programem rewitalizacji Gminy Baborów było wskazanie obiektów lub obszarów wymagających rewitalizacji. W związku z powyższym zapytano mieszkańców Baborowa, które obiekty w mieście powinny zostać zmodernizowane, odrestaurowane lub zoptymalizowane. Każdy z badanych mógł wskazać kilka obiektów lub obszarów dlatego suma wszystkich odpowiedzi nie jest równa 100%. Najwięcej badanych mieszkańców Baborowa uważa, że obiektami, które powinny zostać zmodernizowane i odnowione są w kolejności – budynek Ratusza – 20,0% wskazań, budynek byłego ośrodka zdrowia - przychodni – 18,7% oraz ul. Rynek – 16,0%. Innym obiektem wymienionym przez mieszkańców jest dworzec PKP – 9,3%. Rewitalizacja powinna objąć także chodniki w mieście 9,3% opinii, budynek starej szkoły – 8,0%, drogi dojazdowe – 6,7% oraz ul. Opawska - 5,3% Wszystkie obiekty, które wymienili badani mieszkańcy Baborowa zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 27. Jakie obiekty lub obszary w Baborowie powinny Pana/Pani zdaniem zostać odnowione/ulepszone? (N=70, w%)

Obiekty lub obszary w Baborowie, które powinny zostać zrewitalizowane	**ilość**	**%**
Budynek Ratusza	15	20,0%
Budynek byłego ośrodka zdrowia - przychodni	14	18,7%
ul. Rynek	12	16,0%
Chodniki	7	9,3%
Dworzec PKP	7	9,3%
Budynek starej szkoły	6	8,0%
Drogi dojazdowe	5	6,7%
ul. Opawska	4	5,3%
Cukrownia	1	1,3%
Hotel obok dworca	1	1,3%
Opuszczone budynki	1	1,3%

Stary Urząd	1	1,3%
Zabytki	1	1,3%

Badanych mieszkańców ze wskazanym miejscem do rewitalizacji łączy przede wszystkim miejsce zamieszkania – 73,9%. To w pobliżu miejsca zamieszkania respondenci dostrzegają dany obiekt lub obszar do modernizacji. Często wymieniony obszar lub obiekt znajduje się na trasie do pracy lub miejsca zamieszkania respondentów – 17,4%. Z danym obiektem lub obszarem łączy badanych także miejsce pracy – 8,7%.

11.7. Efekty rewitalizacji Baborowa

Zdaniem badanych, proces rewitalizacji Gminy Baborów powinien przynieść wiele korzystnych efektów. Mieszkańcy uznali, że rewitalizacja powinna przyczynić się przede wszystkim do zwiększenia miejsc pracy w gminie – 72,9%. Program rewitalizacji powinien przyczynić się także do odnowy zabytków w gminie – 68,6% wskazań. Bardzo ważnym efektem programu rewitalizacji powinno być podniesienie standardu życia społeczeństwa – 58,6%. Ponad połowa ankietowanych uważa, że rezultatem procesu rewitalizacji powinno być zatrzymanie w mieście ludzi młodych i wykształconych oraz pozyskanie dużych inwestorów. Takie inicjatywy wymieniło odpowiednio 55,7% oraz 54,3%. Liczny odsetek badanych jest przekonanych, że finalnym efektem osiągniętym w wyniku procesu rewitalizacji Gminy Baborów powinna być poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznej, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości oraz zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań. Wymienione rezultaty wskazało odpowiednio 45,7%, 42,9% oraz 41,4%. Wszystkie oczekiwane efekty programu rewitalizacji zostały przedstawione na poniższym wykresie. Należy zauważyć, iż każdy badany mieszkaniec Baborowa mógł wskazać kilka odpowiedzi dlatego suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Wykres 17. Wykres jakie efekty, według Pana(i), powinny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji? (N=70, w%)

Źródło: Raport z badań: Rewitalizacja Miasta Baborów Wykonawca: ALSTAT Aleksandra Langner

12. Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji to obraz oczekiwanego stanu gminy Baborów oraz obszaru zdegradowanego, jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć po wprowadzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podstawą dla skonstruowania wizji obszaru zdegradowanego, jest przeprowadzona jego szczegółowa diagnoza w kontekście analizy całej Gminy, zidentyfikowanie potencjału tkwiącego w obszarze w obliczu zewnętrznych uwarunkowań i wyzwań.

W toku przeprowadzonych prac analitycznych jako obszar rewitalizacji wyznaczono śródmiejski obszar zdegradowany (obszar II) zlokalizowany w mieście Baborów. Analiza wskaźnikowa wykazała tam szereg kryzysowych zjawisk w strefach: społecznej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Wymieniony obszar objęty zostanie wsparciem w taki sposób, aby teren całej gminy mógł się rozwijać równomiernie z korzyścią dla wszystkich mieszkańców. Wizja stanu obszaru LPR to wizja korzystnej zmiany, której osiągnięcie wymaga podjęcia przez samorząd i społeczność lokalną konkretnych działań, zdefiniowanych w niniejszym dokumencie. Zawartość wizji jest wypadkową analizy eksperckiej oraz

konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych przeprowadzonych z mieszkańcami Gminy Baborów.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego w perspektywie roku 2023 zdefiniowana została następująco:

Obszar LPR w perspektywie roku 2023 jest pozytywną wizytówką Gminy Baborów.

Zrewitalizowany obszar ze względu na lokalizację, zaspokajanie potrzeb społecznych i bogactwo architektoniczne (zabudowa wpisana do rejestru zabytków) staje się pożądanym miejscem zamieszkania i spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Gminy. Przestrzeń publiczna zyskuje na atrakcyjności dzięki modernizacji i odnowieniu obiektów użyteczności publicznej oraz zabudowy mieszkalnej, co sprzyja rozwojowi gminy w aspekcie turystycznym i gospodarczym. Zwiększeniu ulega liczba budynków o znaczeniu turystycznym, sportowym, kulturalnym i edukacyjnym. Przybywa również terenów zielonych. Place zabaw, ścieżki rowerowe, alejki parkowe, montaż urządzeń rekreacyjnych: street workout, siłownia zewnętrzna ożywiły dostępną zaniedbaną dotychczas przestrzeń publiczną i są wykorzystywane w codziennym życiu mieszkańców i gości.

Następuje aktywizacja mieszkańców pod kątem rozwoju kulturalnego, sportowego oraz wymiany umiejętności, co prowadzi do głębokiej integracji. Zbudowane w trakcie rewitalizacji poczucie wspólnoty inspiruje ich do dbałości o otoczenie i ochrony przed dewastacją. Uporządkowanie przestrzeni publicznej podnosi jakość życia mieszkańców, wpływa na wzrost ich zadowolenia oraz przystosowuje ją do nowych potrzeb społeczności lokalnej. Wykreowane formy aktywności społecznej owocują dużą liczbą wydarzeń i inicjatyw społeczno-kulturowych.

Przedsięwzięcia realizowane przez instytucje publiczne zahamowują zjawisko bezrobocia i wykluczenia społecznego, budując poczucie bezpieczeństwa i zadowolenia.

Zaprezentowana powyżej wizja obszaru określa zakładany efekt docelowy zintegrowanego na kilku płaszczyznach procesu rewitalizacji. Zlikwidowanie stanu kryzysowego nastąpi wskutek realizacji celów głównych i szczegółowych. Cele te wyznaczają kierunki działań, których realizacja pozwoli skutecznie urzeczywistnić zdefiniowane w wizji rozwoju założenia planistyczne. Wyprowadzony z kryzysu obszar rewitalizacji będzie tworzył dodatkową przestrzeń do aktywizacji publicznej, społecznej i gospodarczej dla mieszkańców całej gminy Baborów, podnosząc jej atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną oraz jakość, atrakcyjność i komfort życia jej mieszkańców.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020

Tabela 28. Przegląd strategii inwestycyjnej programu operacyjnego

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie Unii (w EUR)	Cel tematyczny	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe Priorytetów inwestycyjnych	Przedsięwzięcia główne i *uzupełniające* LPR
VIII. Integracja społeczna	EFS	73 929 483,00	Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	Wzrost gotowości do podjęcia zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w regionie dzięki aktywnej integracji	*Zwiększenie integracji społecznej,* *Działania sportowe dla mieszkańców,* *Promocja gminy,* *Wsparcie dla osób bezrobotnych,* *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*

X. Inwestycje w infrastrukturę społeczną	EFRR	94 952 913,00	Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, kultury i e-zdrowia Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	Lepsze dostosowanie infrastruktury zdrowotnej do wyzwań demograficznych regionu Lepsze dostosowanie infrastruktury społecznej do wyzwań demograficznych regionu Większa dostępność e-usług publicznych Lepsze warunki kształcenia zawodowego	Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe –Park Miejski Przyjazna Przestrzeń Miejska – Plac Zabaw Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe – Stadion Sportowy Miejskie Centrum Rekreacyjno-Sportowe - Zagospodarowanie Terenów Podmokłych Przyjazna Przestrzeń Miejska – Mieszkania komunalne Przyjazna Przestrzeń Miejska – kościół pw. św. Józefa oraz kultu św. Walentego -

OŚ PRIORYTETOWA:

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Cel szczegółowy: Zwiększenie liczby świadczonych usług zdrowotnych w regionie

Skuteczny proces, którego celem jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, oprócz wzrostu zatrudnienia, musi zakładać łatwy dostęp do usług publicznych, które pozwolą wyeliminować deficyty lub dysfunkcje osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także będą działać profilaktycznie, zapobiegając ich marginalizacji..

Główne typy przedsięwzięć:

- działania zapobiegające chorobom cywilizacyjnym;
- kompleksowa opieka nad matką i dzieckiem, w tym w zakresie szczepień dzieci do drugiego roku życia;
- diagnostyki i leczenia chorób rozwojowych niemowląt i dzieci, a także wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych;
- kompleksowa opieka nad osobami starszymi, w tym niepełnosprawnymi.

Główne grupy docelowe:

- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób – tzw. oddalonych od rynku pracy;
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- mieszkańcy regionu w zakresie zapobiegania chorobom cywilizacyjnym;
- noworodki i dzieci w zakresie wczesnego wykrywania wad wrodzonych i szczepień ochronnych;
- kobiety w ciąży i w okresie połogu;
- osoby starsze, w tym niepełnosprawne;
- personel służb świadczących usługi zdrowotne.

Główne typy beneficjentów:

- podmioty działające w obszarze pomocy i integracji społecznej;
- podmioty działające w obszarze ochrony zdrowia – publiczne i prywatne;
- podmioty ekonomii społecznej;
- organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy: Wzrost gotowości do podjęcia zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w regionie dzięki aktywnej integracji

Realizacja wskazanego celu szczegółowego nastąpi głównie poprzez kompleksowe i indywidualne programy aktywizacji społeczno-zawodowej, w tym skierowane do ludzi młodych wymagających resocjalizacji. Koncentracja na działaniach poprawiających zdolność do zatrudnienia wśród osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest spójna z podejściem prezentowanym w Europejskim programie walki z ubóstwem, zgodnie z którym dla osób zdolnych do pracy, zatrudnienie jest najbezpieczniejszą drogą do wyjścia z ubóstwa. Ubóstwo w województwie opolskim dosięga głównie osób o niskim statusie zawodowym, bezrobotnych, osób starszych, a także osób niepełnosprawnych i grup defaworyzowanych oraz marginalizowanych.

Główne typy przedsięwzięć:

- programy ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową z zastosowaniem instrumentów m.in. aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
- usługi reintegracji i aktywizacji społeczno-zawodowej w szczególności w CIS, KIS, ZAZ, WTZ;
- kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji.

Główne grupy docelowe:

- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym np. osoby bezdomne, osoby o niskich dochodach, niepełnosprawni, osoby z gospodarstw domowych o niskiej intensywności pracy, ubogie osoby pracujące (w tym rolnicy i członkowie ich rodzin), osoby bezrobotne, które zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób, tzw. oddalonych od rynku pracy;
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- osoby nieletnie przebywające/opuszczające instytucje np. resocjalizacyjne.

Główne typy beneficjentów:

- podmioty działające w obszarze pomocy i integracji społecznej;
- podmioty ekonomii społecznej.

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia w ramach regionalnego sektora gospodarki społecznej

Wsparcie w ramach PI będzie przyczyniało się do zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwiększając ich szanse na zatrudnienie i integrację ze środowiskiem dzięki rozwojowi ekonomii społecznej. Wsparcie działalności podmiotów ekonomii społecznej nie tylko będzie miało wpływ na wzrost zatrudnienia osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, lecz również przyczyni się do zwiększenia możliwości dostarczania usług użyteczności publicznej na poziomie lokalnym.

Główne typy przedsięwzięć:

- wsparcie finansowe dla powstających podmiotów ekonomii społecznej, w tym m.in. finansowanie założenia/przystąpienia/zatrudnienia w spółdzielni socjalnej;
- świadczenie usług dla wsparcia ekonomii społecznej, w tym usług animacyjnych, inkubacyjnych i dla istniejących podmiotów ekonomii społecznej, zgodnie z podziałem przyjętym w ramach KPRES;
- wsparcie dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej;
- podnoszenie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników podmiotów ekonomii społecznej;
- koordynowanie polityki w obszarze ekonomii społecznej na poziomie regionalnym.

Główne grupy docelowe:

- podmioty ekonomii społecznej;
- osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej;
- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Główne typy beneficjentów:

- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty ekonomii społecznej;
- podmioty działające w obszarze pomocy i integracji społecznej.

INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia na obszarach miejskich

Poprawa spójności społecznej i terytorialnej na obszarach miejskich wymaga realizacji kompleksowych i zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, uwzględniających wymiar społeczny, gospodarczy i fizyczny. W konsekwencji w programach rewitalizacji wystąpi realne powiązanie interwencji ekonomicznej ze społeczną.

Główne typy przedsięwzięć:

- odnowa fizyczna obszarów miejskich zakładająca realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, odpowiadających na zdiagnozowane problemy społeczne;
- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług;
- inwestycje polegające na dostosowaniu infrastruktury do świadczenia usług w zakresie opieki nad osobami zależnymi, w tym starszymi i niepełnosprawnymi.

Główne typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- przedsiębiorstwa;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- organizacje pozarządowe; - kościoły i ich związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- szkoły wyższe;
- spółdzielnie mieszkaniowe.

Cel szczegółowy: Większa dostępność e-usług publicznych

Obecny rozwój cywilizacyjny wymusza wykorzystanie w coraz większym stopniu narzędzi ICT w przestrzeni publicznej i prywatnej. Konsekwencją upowszechnienia dostępu do Internetu jest zwiększenie podaży publicznych usług świadczonych drogą elektroniczną oraz udostępnianie w sieci informacji sektora publicznego. Dodatkowo powstające zasoby multimedialne wymuszają wdrożenie nowoczesnej technologii pozwalającej na szybki

i sprawny ich przekaz. Równie istotne są wciąż zmieniające się standardy gromadzenia zasobów multimedialnych.

Główne typy przedsięwzięć:

- rozwój elektronicznych usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym m.in. projektów z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-kultury, systemów informacji przestrzennej;
- digitalizacja zasobów kulturowych i naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/lokalnego, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów;
- rozwój infrastruktury informatycznej, w tym aplikacji i systemów bazo- danowych, służących poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych (np. podpis elektroniczny, elektroniczny obieg dokumentów itp.).

Główne grupy docelowe:

Dla przedsięwzięć dotyczących technologii komunikacyjno-informacyjnych dla e-administracji, e-kultury i e-zdrowia nie określono grup docelowych, tj. osób, instytucji czy grup społecznych bezpośrednio korzystających z pomocy.

Główne typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- administracja rządowa zespolona i niezespolona;
- przedsiębiorstwa;
- podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane RPO WO 2014-2020;
- szkoły wyższe;
- jednostki naukowe;
- organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy: Lepsze warunki kształcenia zawodowego

Poprawa jakości edukacji zawodowej w województwie opolskim ma istotne znaczenie w świetle rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. W edukacji zawodowej upatruje się bowiem lekarstwa na wiele problemów społecznych, m.in. takich jak problem bezrobocia

Główne typy przedsięwzięć:

- wyposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i narzędzia dydaktyczne gwarantujące wysoką jakość kształcenia w zawodzie;
- modernizacja obiektów praktycznej nauki zawodu, w tym m.in. centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Główne grupy docelowe:

- wsparcie skierowane zostanie do szkół i placówek oświatowych.

Zasięg terytorialny

- Wsparciem zostanie objęty cały obszar województwa opolskiego w ramach OSI Depopulacja.

Główne typy beneficjentów:

- podmioty działające w obszarze kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Źródło: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020